СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIV П'ЯТНИЦЯ, 26 СІЧНЯ 2007 РОКУ ЧИСЛО 4 VOL. CXIV FRIDAY, JANUARY 26, 2007 No. 4

Україна урочисто відзначила День Соборности

Вітання Президента України

Шановні співвітчизники!

Від щирого серця вітаю вас з Днем Соборности України, який відзначаємо щорічно з нагоди проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки і Західньо-Української Народної Республіки.

88 років тому Український народ реалізував своє багатовікове прагнення жити у соборній державі, сповідувати єдині національні і суспільні цінності, спільними силами дбати про безпечне, гідне і процвітаюче життя людей, як належить великій европейській нації.

Сьогоднішнє свято – кожного з нас. Його значення полягає не лише в історичному контексті, а насамперед у дії на майбутнє, у нашій готовності разом працювати на зміцнення в Україні принципів демократії і свободи, розвиток єдиного гуманітарного та інформаційного простору, поліпшення добробуту громадян. Єдність – це наше глибоке розуміння один одного як невід'ємної частини великого Українського народу.

З нагоди свята бажаю нашій державі миру, злагоди і благополуччя.

Зичу всім міцного здоров'я, щастя і успіху на благо нашої Батьківщини.

Віктор Ющенко
22 січня 2007 року

Плякат, який символізує єдиність України, на тлі пам'ятника гетьманові Богданові Хмельницькому на Софіївській площі в Києві, під час Віча політичних партій та громадських організацій, присвяченого Дню Соборности України.
Фото: УНІАН

Схід і Захід – разом!

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Разом – не як гасло, не як спомин про революційний Майдан 2004 року – а як конкретне діло, котре своєю конструктивністю ламає застарілі стереотипи, торує шлях до ідейно-політичної і духовної єдности українців.

В неділю, 21 січня, напередодні Дня Соборности, до Івано-Франківська прибула делеґація Донецької области на чолі з головою Обласної держадміністрації Володимиром Логвиненком та головою Обласної ради Анатолієм Близнюком. Донеччани поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові та взяли участь у святкуванні Дня Соборности в обласному Музично-драматичному театрі ім. Івана Франка.

У своєму виступі Володимир Логвиненко сказав: „Користуючись нагодою, щиро вітаю усіх вас із знаковим в історії нашої держави святом – Днем Соборности України! Днем котрий став яскравим виявом прагнення українців до національної єдности, до державности. Днем, котрий зформував непохитне підґрунтя для відродження незалежної соборної демократичної України. Напевне в тому, що саме в ці дні відбувається наша зустріч, – також є певний символізм і знаковість. Бо всі ми – чи на Сході, чи на Заході – маємо одне коріння, є неподільними частинами багатої історії одного народу – українців. І всі ми повинні пам'ятати, що територіяльна цілісність України, скріплена кров'ю мільйонів незламних борців, має навіки залишатися непорушною. Лише в єдності та в

(Закінчення на стор. 4)

КИЇВ. – В понеділок, 22 січня, з нагоди Дня Соборности України прем'єр-міністер Віктор Янукович і голова Верховної Ради Олександер Мороз поклали квіти до пам'ятників Тарасові Шевченкові і Михайлові Грушевському. В церемонії взяли участь інші члени Уряду, народні депутати, а також керівник Секретаріяту Президента України Віктор Балога.

22 січня було проголошене Днем Соборности Указом Президента в 1999 році. Це свято об'єднання всіх земель в єдину Українську державу своїм джерелом має історичні події часів Української Народної Республіки. 22 січня 1918 року Центральна Рада IV Універсалом проголосила самостійність і суверенність УНР. А 22 січня 1919 року в Києві на Софіївському майдані було проголошено Акт Злуки, за яким Українська Народна Республіка і Західньоукраїнська Народна Республіка возз'єднались в єдину державу. Цей факт української історії через понад 70 років вдруге відіграв свою доленосну ролю, коли 21 січня 1990 року тисячі українців, взявшись за руки, утворили живий ланцюг між Києвом і Львовом.

І хоч Українська Народна Республіка не змогла зберегти свою незалежність, в пам'яті народу День 22 січня залишився як символ національної і духовної свободи, символ єдности і неподільности українських земель, як орієнтир для сьогоднішньої України.

У привітанні Уряду України з нагоди Дня Соборности говориться: „...Найбільшою небезпекою для нашої країни залишаються штучно загострена напруга між Сходом і заходом України, спекуляція на мовних та зовнішньополітичних симпатаіях і антипатіях, партійний егоїзм, розхитування державности заради амбіцій окремих політичних сил. Тому Уряд виступає за поглиблення державотворчих процесів в Україні, посилюючи ті економічні, інформаційно-культурні та психлогічні чинники, які об'єднують, а не роз'єднують українські землі...

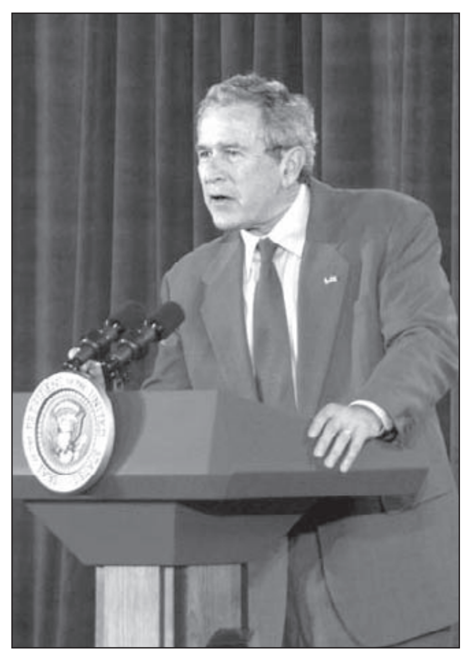
Консолідуючим чинником соборности виступають міжнаціональний мир і злагода, толерантні взаємини української нації з національними меншинами, коли гармонізація міжнаціональних стосунків може бути досягнута шляхом розвитку всіх етносів та їхньою інтеґрацією в єдину поліетнічну націю. Тож вітаємо з цим світлим днем кожну родину і кожного громадянина нашої держави! З Днем Соборности, Україно!".

За повідомленнями ЗМІ

У третьому розділі Другої статті Конституції США вказано, що „Президент час від часу має інформувати Конґрес про стан країни (унії) і подавати на розгляди Конґресу заходи, які він уважає за потрібні та доцільні".

Президент Дж. Буш – „Про стан країни"

ВАШІНҐТОН. — „ Цього вечора я маю надзвичайний привілей та високу честь розпочати свою промову словами „ Пані голово", – заявив у вівторок, 23 січня, Президент Джордж Буш у своєму щорічному звітуванні перед Конґресом „Про стан країни". Ці перші слова Президента підкреслили зміни, котрі сталися у Конґресі США після осінніх виборів 2006 року. Крім того, під час 50-хвилин-

ної промови Президент також простягнув руку опозиційним демократам, привітав їх прихід до влади у Конґресі та висловив упевненість у тому, що обидві партії здатні подолати існуючі між ними розбіжності задля добра американського народу. „Конґрес змінився, але наші обов`язки залишилися такими, якими були", - зазначив він.

Виступаючи перед Конґресом, у якому вперше за останні дванадцять років перевагу мають демократи, Дж. Буш порушив цілу низку наболілих питань. Будучи свідомим свого важкого цьогорічного завдання у здобутті підтримки з боку Конґресу для своїх заходів, Дж. Буш найперше підкреслив актуальні внутрішньо-політичні питання — медичне забезпечення для якомога більшої кількости американців, перегляду суперечливих іміґраційних законів, поліпшення системи освіти, екології та зменшення залежности Америки від закордонного постачання нафти. Президент закликав американців протягом наступних двадцяти років знизити споживання бензини на 20

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович шукатиме компромісу з Президентом щодо закону про Кабмін

КИЇВ. — Прем'єр-міністер Віктор Янукович допускає внесення змін до закону „Про Кабінет міністрів України" – щоб уникнути розбіжностей з Президентом Віктором Ющенком. В. Янукович підкреслив, що Кабмін завжди налаштований на пошуки компромісу. Голова Верховної Ради О. Мороз 23 січня повідомив, що не підписуватиме закон про Кабмін, який Президент ветував 19 січня, оскільки Конституція не потребує підпису голови ВР після подолання парляментом президентського вето на закон: „Він підписується раз після його прийняття й подається на підпис Президентові й оприлюднення. Якщо Президент після подолання вето не вважає за потрібне підписувати закон, голова Верховної Ради зобов'язаний оприлюднити його з своїм підписом, що був поставлений свого часу". Олександер Мороз нагадав, що підписував закон про Кабмін як голова Верховної Ради 27 грудня, після того, як депутати ухвалили відповідне рішення. Водночас голова ВР звинуватив Мукачівський суд, який заборонив йому підписувати й оприлюднювати цей закон, у порушенні процедури розгляду справи. Верховна Рада подолала вето Президента на закон про Кабмін 12 січня. Через тиждень Віктор Ющенко ще раз ветував цей закон, пояснивши, що поданий на підпис документ відрізняється від тексту, який ухвалив парлямент. О. Мороз заявляв, що в разі, якщо глава держави не підпише цього закону, він поставить власний підпис під документом. 22 січня Мукачівський міськрайонний суд ухвалив рішення, яке забороняє голові Верховної Ради підписувати й оприлюднювати закон про Кабмін. Напередодні Президент України у листі до ВР закликав О. Мороза забезпечити дотримання Конституції під час повторного розгляду закону про Кабмін.

Уряд полагодив затримку фінансів для МЗС

КИЇВ. — Уряд розбльокував рахунки Міністерства закордонних справ, – 23 січня повідомив речник МЗС Андрій Дещиця. 22 січня Борис Тарасюк обговорював цю тему з прем'єром Віктором Януковичем. Після цього глава уряду доручив Державній скарбниці розбльокувати рахунки зовнішньополітичного відомства. Міністерство закордонних справ заявило про припинення фінансування установи на початку року і подало позов до Господарського суду Києва з вимогою розбльокувати рахунки. Міністерство фінансів пояснює припинення фінансування тим, що МЗС неналежним чином оформило зразки підписів розпорядників коштів. З позиції МЗС розпоряджатися коштами має право керівник відомства Борис Тарасюк. Міністерство фінансів вважає Б. Тарасюка міністром у відставці.

С. Пайфер — про зміни в українському законодавстві

ВАШІНҐТОН. — Американські експерти з застереженням ставляться до останніх змін у законодавстві України і суперечки щодо повноважень між Кабінетом міністрів, Президентом та парляментом, сказав 17 січня колишній посол США в Україні, старший радник Центру стратегічних та міжнародних досліджень США Стівен Пайфер: „Це створює певну дилему для американського уряду та для европейських урядів. Бо, згідно з конституційним компромісом 2004 року, у повноваженнях президента було право призначати міністра закордонних справ та міністра оборони. Саме президент має визначати українську зовнішню та оборонну політику. Тепер Кабінет міністрів і парлямент намагаються це змінити, що створює певне нерозуміння, як діяти у цій ситуації. Якщо взяти, наприклад, Чехію, то чеський уряд визнає Бориса Тарасюка міністром закордонних справ. Стосовно Америки, то я думаю, що американський уряд також визнає Бориса Тарасюка міністром закордонних справ, і це відповідатиме правовому підходові США. Суперечка з цього приводу існує в Україні, і поки її не вирішив Конституційний суд чи інший механізм, американський уряд й надалі визнаватиме міністром закордонних справ Б. Тарасюка. 16 січня чеського дипломата викликали до Кабінету міністрів з приводу поїздки Б. Тарасюка до Праги. Це не добре для України, – втягати інші країни у ці дебати. Інші країни не хочуть брати участь у цих суперечках. І такі дії, на мою думку, тільки шкодять репутації України".

Україна посідає четверте місце у світі за кількістю іміґрантів

Брюсель, Бельгія. — Такі дані містяться у дослідженні Світового банку, яке 18 січня оприлюднили в Брюселі. Випереджують Україну лише США, Росія та Німеччина. Співавтор доповіді Світового банку Брайс Квілін заявив: „Україна є унікальною – з неї їде багато людей до Росії і СНД, а також до Західньої Европи. Проте Україна є унікальною і тому, що туди прибуває значна кількість міґрантів – дехто з них використовує Україну як транзитний пункт на шляху до Західньої Европи, а дехто їде туди, тому що там вища якість життя і платня більша, ніж, скажімо, в Центральній Азії". Міґрація може приносити потрійну вигоду – самим міґрантам, країнам, звідки вони виїжджають, і країнам, де вони працюють, вважають у Світовому банку. Однак це можливо, тільки якщо країни краще скоординують процеси міґрації – тобто сприятимуть леґальній міґрації, якщо для цього існує попит на ринку праці, а також захищатимуть права трудових міґрантів. 17 січня Міністерство праці та соціяльної політики подало на розгляд Міністерства закордонних справ низку документів, які реґулюють права трудових міґрантів, зокрема тих, хто перебуває за кордоном нелеґально. Основною серед поданих документів стала европейська конвенція про правовий статус працівників-міґрантів. Цей міжнародний документ реґулює права громадян, які виїжджають на працю в інші країни. Сторони, що підписали цю конвенцію, повинні забезпечувати трудовим міґрантам усі соціяльні права, якими володіють власні громадяни, а також забезпечувати захист оплати праці та дотримання норм праці, що діють для своїх громадян. Наразі Україна не ратифікувала міжнародних документів й угод про трудових міґрантів, і їхні права реґулює лише низка двосторонніх угод з деякими країнами. Після розгляду документів у МЗС буде підготовлено подання Президента у Верховну Раду, яка повинна провести голосування стосовно їх ратифікації.

Журналістський конкурс з теми Визвольних змагань

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — Голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації Роман Ткач і голова Обласної ради Ігор Олійник підписали спільне розпорядження „Про Всеукраїнський журналістський конкурс на краще висвітлення теми Визвольних змагань українського народу у роки Другої світової війни", 18 січня повідомили у прес-службі ОДА. Мета обласного журналістського конкурсу -„сприяти всебічному та об'єктивному висвітленню діяльности українського визвольного руху та сприяти процесові національного примирення". Обласна влада Прикарпаття поклинкала місцеві ЗМІ долучитися до „дослідження ролі, місця та значення українського визвольного руху, встановлення історичної та соціяльної справедливости, захист прав учасників визвольного руху і на відзначення 65-ої річниці Української Повстанської Армії та І-ої Української дивізії Української Національної Армії", як цього вимагає Президент України своїм указом від 14 жовтня 2006 року. „Мета Всеукраїнського журналістського конкурсу, як зазначено в розпорядженні ОДА, — професійно оцінити друкованими та електронними засобами масової інформації вклад борців за волю України у тих історичних процесах, які зазнали нещадної фальсифікації від імперських ідеологів, пролити світло правди в ім'я нашого майбутнього, сприяти формуванню позитивного образові і визнанню їх учасниками боротьби за волю Української держави, а також сприяти підвищенню професійної майстерности творчих працівників телебачення, радіо та друкованих засобів масової інформації".

Перший мультимедійний підручник з правознавства

РІВНЕ. — Перший україномовний мультимедійний підручник з правознавства 18 січня презентували у Рівному. Відтепер школярі Рівненщини та сусідніх Волинської та Хмельницької областей зможуть вивчати цей предмет за допомогою інформаційних технологій. Автори, фахівці Благодійного Фонду „Правничі ініціятиви", запевняють - за допомогою посібника процес вивчення правознавства буде цікавішим і доступнішим. Крім того, підручник оперативно подаватиме зміни до українського законодавства. Книга розповсюджуватиметься безкоштовно. Посібник також доступний користувачам мережі Інтернет за адресою www.book.li.org.ua

Що тепер чекає українців у Росії

МОСКВА, — Посольство України в Російській Федерації звернулося до МЗС Росії з проханням підтвердити інформацію про те, що запроваджені в Росії нові міґраційні правила не розповсюджуються на громадян України, які вирушають в Росію не з метою працевлаштування, повідомив 19 січня керівник прес-служби Міністерства закордонних справ України Андрій Дещиця. Він зазначив, що раніше українська сторона отримала усне підтвердження від МЗС РФ про те, що реєструватися в Росії зобов`язані лише українці, які прибувають туди для праці. „Але у зв'язку з тим, що з'явилась інформація іншого характеру, ми звернулися за роз'ясненням до російської сторони", - сказав А. Дещиця.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Глава Української Православної Церкви Київського патріярхату Патріярх Київський і всієї Русі-України Філарет читає молитву під час щорічного православного свята Хрещення Господнього в Києві у п'ятницю, 19 січня. Цього дня всі православні християни і греко-католики святкують у пам'ять події, як у віці 30 років Ісус з Галілеї прийшов до річки Йордан, щоб прийняти хрещення водою від Івана Предтечі.

Фото: УНІАН

Світ занепокоєний Україною

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Після того, як 12 січня Верховна Рада подолала вето Президента Віктора Ющенка на закон про Кабінет міністрів, політична погода в Україні стала вкрай непрогнозованою. Експерти, навіть найдосвідченіші і найпроникливіші, суперечать в передбаченнях щодо дальшого розвитку ситуації. Одні вважають, що Партія Реґіонів узурпувала владу в Україні, позбавивши Президента майже всіх повноважень і перетворивши його на „весільного генерала", та ще й на чужому, „реґіональному" весіллі. Інші ж певні, що нічого страшного не сталось, і повноважень у В. Ющенка залишилося ще досить, бо, мовляв, до 1 січня 2006 року, коли набула чинности зміни до Конституції, він їх мав аж забагато, як ніякий інший президент у демократичному світі. І навіть новий закон про Кабінет міністрів зберігає за Президентом значний вплив в державі, яка з президентської зробилася, в результаті міжпартійних хитрощів і фарисейства, парляментською: Президент залишається Головнокомандувачем Збройних Сил України, за певних умов може розпустити парлямент, до будь-якого нового закону застосувати право вето, призначати загальнонародний референдум з питань зміни конституційного устрою.

Ще інші кажуть: так, на папері повноваження ніби є, але закон про Кабінет міністрів не дає Президентові важелів для практичного здійснення навіть тих його повноважень, котрі стосуються призначення прем'єр-міністра чи міністра закордонних справ.

А як сьогоднішня Україна і ця хронічна гризня в трикутникові „Президент – уряд – парлямент" виглядає в очах закордонних спостерігачів і коментаторів? І чи з боку справді видніше?

„Політична ситуація в Україні залишається неврегульованою. Боротьба за владу між Президентом В. Ющенком і прем'єр-міністром В. Януковичем продовжує заподіювати шкоду українській політиці і національній стратегії" – це думка, яку висловив директор Національної розвідки США Джон Неґропонте під час слухань у сенатському комітеті з розвідки 12 січня.

Англійська „Guardian" у статті під заголовком „Український парлямент відбирає від Ющенка владу" пише, що людина, яка два роки тому очолювала Помаранчеву революцію, тепер перетворилася на „кульгаву качечку", зазнавши поразки у гострій конституційній сутичці. Автор статті вважає, що В. Ющенко „був змушений" призначити В. Януковича прем'єром, оскільки „помаранчеві" сили не спромоглися домовитися щодо формування нового уряду після парляментських виборів 2006 року.

Інший британський часопис, „Financial Times", пов'язує специфічні українські обставини з невеселими міжнародними: кульгає вся світова демократія. Так що коли Президент Дж. Буш у 2005 році урочисто проголосив, нібито „свобода крокує плянетою", то він при цьому бажане видавав за дійсне. Насправді ж плянетою крокує хтозна що. „...Великі надії на реформи в Україні закінчилися нічим, а провідників таких країн, як Росія, колишні середньоазійські совєтські республіки, Китай і Венесуеля, звинувачують у наступі на підставові права та свободи".

Лондонський „The Economist" аналізує політичний вузол, зав'язаний з прийняттям закону про Кабінет міністрів, застосованим щодо цього закону вето Президента і подоланням вето конституційною більшістю депутатів (366 голосів, хоч для подолання вистачає 300). „Закон про Кабінет міністрів, який нині чекає на підпис пана Ющенка, щоб вступити в силу, зводить нанівець президентську владу. Наразі він має право призначати та звільняти деяких міністрів уряду. Згідно з новим законом, парлямент матиме право звільняти міністрів, призначуваних Президентом. Крім того, закон обмежує можливості Президента зупиняти затвердження прем'єр-міністра парляментською більшістю. Нарешті, закон зменшує право Президента керувати через укази, оскільки дає прем'єрові та іншим членам кабінету право не підписувати президентські укази, якщо міністри не згодні з ними", – пише „The Economist", пропонуючи свою версію щодо того, чому фракція БЮТ також голосувала за подолання президентського вето. Тому що „реґіонали" погодилися на своєрідний бартер: Ю. Тимошенко голосує за подолання, а вони – за так званий імперативний депутатський мандат, тобто за закон, який забороняє депутатам виходити з партії, від якої вони були обрані. Практично це означає, що відтепер ніхто нікого вже не може переманити чи перекупити, так що пророкованому „нашоукраїнцями" і вже навіть фактично розпочатому розпадові, точніше – викраданню депутатів з фракції БЮТ, тепер буде покладено край.

Заслуговує на увагу та частина статті, де йдеться про позитивний аспект того, що сталося: „...Україна, здається, прямує до системи управління, в якій домінуватиме уряд. Специфічна форма управління, яка засновуватиметься на цьому принципі, можливо, буде менш важливою, ніж той факт, що система буде реґульованою. Адже після того, як це станеться, уряд зможе зосередити свою увагу на управлінні, а не на гризні за владу, як зараз".

Щодо цілком нового становища, в якому опинився В. Ющенко, „The Economist" вважає, що Президент ще не є переможеним у цій політичній війні: „...Справді, він відтіснений назад і, ймовірно, залишиться у цьому становищі. Але він не збирається викидати на ринґ білого рушника. Президент, скоріше за все, подасть закон про Кабінет міністрів до Конституційного суду, і є всі шанси, що КС скасує певні елементи закону, в тому числі й те, що парлямент може затверджувати прем'єр-міністра або міністрів оборони і внутрішніх справ незалежно від думки Президента".

Тим часом ледве чи можна покладати великі надії на Конституційний суд, бо він і сам однією ногою застряв у трясовині міжпартійних копромісів: у висліді політреформи від Констуційного суду відібрано право переглядати зміни до Конституції, якщо вони вже набули чинности. А частина депутатів рішуче вимагає від КС переглянути це нове положення – на предмет його відповідности Конституції. Як поведе себе КС – невідомо.

Президент знов і знов підтверджує свою послідовність: він за продовження політреформи, але тільки проти тих її моментів, яку суперечать Основному Законові країни. Саме тому В. Ющенко 18 січня повторно наклав вето на закон про Кабінет міністрів. Але у цьому випадку право підпису має голова ВР Олександер Мороз. Іншими словами, боротьба між гілками влади триває.

П. Ч.

Президент ...

(Закінчення зі стор. 1)

(Закінчення зі стор. 1)

відсотків, замінивши його альтернативним пальним.

Заторкнувши насампочаток питання внутрішньої політики, Президент Дж. Буш заявив, що подасть новий бюджет з метою звести нанівець бюджетний дефіцит впродовж наступних п'яти років. Щодо енерґоносіїв, то Президент Дж. Буш зазначив, що США занадто довго були залежними від закордонної нафти. І ця залежність, на його думку, зробила країну вразливою перед ворожими режимами та терористами, які можуть перешкодити нафтопостачанню.

Тільки після цього Президент приділив увагу питанню Іраку, куди задля стабілізації становища він плянує надіслати додаткові понад двадцять тисяч військових: „Разом з нашими військовими командирами я зважив усі можливості. Ми обговорили усі можливі підходи і, кінець-кінцем, я обрав цей курс, бо він дає нам найкращу можливість досягти успіху".

Звертаючись до опонентів збільшення присутности американських військ в Іраку, Президент заявив, що США повинні довести справу до перемоги: „Ми не розпочинаємо нової війни в Іраку, ми зараз беремо в ній участь. Усі ми зараз прагнемо завершення цієї війни та перемоги в ній. Але не в нашому характері – не виконувати свої обіцянки, залишати наших друзів та ризикувати нашою безпекою". Неуспіх США може призвести до широкомаштабного конфлікту в реґіоні Близького Сходу, до „епічної війни" між сунітами і шиїтами.

У відповідь на виступ Дж. Буша у Конґресі представники Демократичної партії закликали, замість надіслання додаткових військових підрозділів, розпочати виведення військ з Іраку.

Сенатор-демократ Джім Веб зі штату Вірджінія, який був офіційним речником демократів, заявив: „Президент бездумно втягнув нас у цю війну. Він знехтував думку колишнього радника національної безпеки часів першої війни у Перській затоці, проіґнорував застереження начальника Генерального штабу, двох колишніх працівників Центрального командування і багатьох-багатьох інших, які мають необхідний досвід". Зараз в Іраку служить син сенатора Джіма Веба.

Також у своєму зверненні Президент Дж. Буш запевнив, що використає усі дипломатичні засоби для вирішення іранської та північно-корейської ядерних проблем.

У своєму виступ Дж.і Буш також наголосив на демократичних досягненнях афганського, іракського та ліванського народів і закликав до більших політичних свобод на Кубі та в Білорусі.

Зупиняючись на проблемі ґльобального потепління, Дж. Буш назвав її „викликом людству", який вимагає невідкладних дій.

Одначе, Президент Джордж Буш підкреслив, що найпершим завданням залишається захист американців від загрози тероризму.

Х. В.-Ф.

АМЕРИКА І СВІТ

„Аль-Кайда“ обіцяє поборoти США в Іраку

БАГДАД, Ірак. — Один з провідників організації „Аль-Кайда“ 23 січня оприлюднив відео, на якому він збиткується над плянами Президента США Джорджа Буша надіслати додаткові 20 тисяч американського війська до Іраку. У своєму відео-посланні другий за ранґою керівник „Аль-Кайди“ Айман аль-Завахірі закликав Президента Буша надіслати до Іраку ціле американське військо бо ж, за словами А. аль-Завахірі, „собаки в Іраку вже чекають на трупи американських вояків”. 14-хвилинне відео постає найпершою реакцією з боку керівництва „Аль-Кайди“ на пляни Президента США, про які було оголошено два тижні тому надіслання додаткових 20 тисяч американського війська до Іраку, переважно до Багдаду. Послання від заступника Осами бен Ладена - Аймана аль-Завахірі було перехоплено спеціяльним відділом спостереження за терористичною діяльністю у Вашінґтоні. А. Аль-Завахірі у своїй заяві наполягає на тому, що пляни американського Президента приречені на поразку. Якщо американці будуть виконувати те, що наказує Президент Дж. Буш, мир буде тоді неможливим, – остерігає заступник Осами бен Ладена.

Гілларі Клінтон кандидує у виборах-2008

ВАШІНҐТОН. — Сенатор від Демократичної партії США Гілларі Клінтон 20 січня заявила про намір взяти участь у президентських виборах 2008 року. Г. Клінтон, дружина колишнього Президента Била Клінтона, оголосила про цей намір на своєму веб-сайті. Колишня Перша Лейді створила спеціяльний комітет, який досліджуватиме її можливості на перемогу. „Я сьогодні повідомляю про формування спеціяльного комітету з підготування до президентських виборів. Я не лише повідомляю про початок моєї президентської кампанії, а також починаю розмову з тобою, Америко. Ми усі повинні бути учасниками обговорення, якщо прагнемо бути учасниками вирішення проблем, і ми усі повинні стати учасниками вирішення проблем. Отже, обговорімо, як правильно завершити війну в Іраку та як відновити пошану до Америки у світі“. 59 річна Г. Клінтон є сенатором від штату Нью-Йорк. Вона стає першою в історії США колишньою Першою Лейді країни, яка намагається зайняти Білий Дім. Якщо її оберуть, то вона була б першою жінкою-президентом США. Зформування комітету для розгляду можливости висунення своєї кандидатури в президенти США дозволить сенаторові Г. Клінтон почати офіційно збирати передвиборні пожертви. Її рішення було виголошено усього через кілька днів по тому, як чорношкірий сенатор-демократ Барак Обама заявив про своє рішення кандидувати на Президента. Барак – син вихідця з Кенії та білої американки, уродженки Канзасу. Йому 45 років. До Сенату Б. Обаму обрали два роки тому, але він уже встиг здобути популярність. Крім сенаторів Г. Клінтон та Б. Обами, за висунення від Демократичної партії кандидатом на президентських виборах змагається також колишній претендент на посаду віце-президента Джон Едвардс, який також подав до спеціяльної комісії документи, необхідні для участи у виборах.

Росія стурбована розширенням протиракетного щиту

МОСКВА. — Росія розкритикувала рішення США розширити свій протиракетний щит на Чехію і Польщу. Чільний російський військовий посадовець назвав цей плян „очевидною загрозою“. 21 січня США попросили дозволу побудувати на території Чехії базу системи протиракетної оборони. За надання такого дозволу вже висловився чеський прем'єр-міністер Мірек Тополанек. Вашінґтон каже, що хоче мати в Европі засоби перехоплення ракет з таких країн, як Іран чи Північна Корея. Американці сподіваються спорудити радарну станцію в Чехії і базу для перехоплювачів у Польщі. Але Москва наполягає, що розташування американських ракет в країнах недалеко від західних російських кордонів змінить стратегічний балянс в Европі. Чеський прем'єр-міністер Мірек Тополанек привітав прохання США. „Ми переконані, що пляноване розташування на нашій території радарної станції відповідає нашим інтересам, - сказав він. – Це посилить безпеку і Чеської республіки й Европи“. Проте М. Тополанек може натрапити на труднощі у справі затвердження таких плянів в обох палатах парляменту. Його трипартійна правоцентристська урядова коаліція отримала нещодавно вотум довіри, але контролює лише 100 з 200 місць у нижній палаті. Серед чеської громадськости також є опоненти. США вже побудували базу перехоплення на Алясці і в Каліфорнії, але кажуть, що потрібні нові бази в Европі, щоб протидіяти загрозам з інших реґіонів.

Йорданія може стати ядерною державою

АМАН, Йорданія. — Король Йорданії Абдула ІІ заявив у п'ятницю, 19 січня, що його країна збирається розвивати власну ядерну програму. Щоб попередити непотрібну політичну риторику, він зазначив, що ядерна програма Йорданії буде носити винятково мирний характер і її основна ціль - розвиток ядерної енерґетики. Король підкреслив, що Йорданія завжди виступала за те, щоб Близький Схід був без'ядерною зоною, але ситуація змінилася після війни між Ізраїлем і Гезболою влітку 2006 року. „Ставлення до ядерної проблематики змінилося у всьому реґіоні. Там, де Йорданія закликала до створення без'ядерної зони, зараз усі плянують власні атомні проекти”, - сказав король. Подібні пляни, які виношують Єгипет і арабські країни Перської затоки, підтверджують побоювання тих, хто попереджав, що приклад Ірану викличе „ефект доміно” у реґіоні, де зосереджена велика частина світових запасів енерґоносіїв. Абдула ІІ підкреслив, що ядерні програми мають намір розвивати багато арабських країн, зокрема Єгипет і група Країн Затоки (Багрейн, ОАЕ, Катар, Кувейт, Оман і Савдійська Арабія).

Три тисячі американських вояків прибуло до Іраку

БАГДАД, Ірак. — Понад три тисяч американських вояків 21 січня прибули до Іраку для посилення безпеки в столиці Багдаді. Це перша бригада з 17-тисячного додаткового континґетну. Прибуття підкріплення відбувається на тлі посилення насильства - дві бомби вибухнуло в Багдаді, одна з них, в мікроавтобусі, вбила шістьох осіб. На півдні країни, у Басрі, в висліді вибуху бомби загинув британський вояк. Тим часом день до їхнього прибуття 13 осіб загинули в катастрофі гелікоптера США неподалік Багдаду, повідомили представники американського командування в Іраку. У заяві командування мовиться, що на північний схід від Багдаду 20 січня розбився американський військовий гелікоптер і всі 13 осіб - члени екіпажу і пасажири, які перебували на борту гелікоптера, загинули.

Дипломати ООН заборгували Нью-Йоркові 18 млн долярів

НЮ-ЙОРК. — Генеральний секретар ООН Пан Ґі Мун 17 січня закликав дипломатів, які працюють у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку, заплатити кари за неправильне паркування. Загальний борг кар сягає 18 мільйонів долярів. Хоча дипломати ООН користуються імунітетом, Пан Ґі Мун все ж таки закликає їх дотримуватися порядку: „Важливо, щоб дипломатичні працівники, які користуються імунітетом від переслідування чи іншими привілеями, дотримувалися порядку, встановленого в країнах, де вони працюють”. Сам Генеральний секретар ООН ходить до праці пішки, оскільки тимчасово мешкає у готелі поряд з штаб-квартирою ООН. Наразі стягнення за порушення правил паркування у Нью-Йорку сягають кількох сотень долярів. Більшість кар представники ООН заробили до укладення угоди 2002 року. Вона дозволила урядові США стягувати допомогу в розмірі пені з країни, дипломата якого покарали.

За матеріялами ЗМІ

Схід і Захід...

(Закінчення зі стор. 1)

соборності душ ми можемо досягти величної мети – побудови економічно і духовно багатої, вільної й демократичної України, якою пишатимуться наші нащадки.

Я сердечно вітаю усіх нас з цим святом і бажаю міцного здоров'я, щастя, добра, миру, злагоди і глибокої віри у гідне майбутнє рідного краю та України!“.

Крім участи у святкових заходах, делеґати з Донеччини обговорили з івано-франківськими керівниками перспективи еко номіки обох областей, зокрема шляхи розвитку туризму, було підписано угоду про співпрацю в соціяльно-економічному та культурному розвиткові Прикарпаття і Донбасу.

Ця зустріч в Івано-Франківську, з її святковою і практично-корисною сторінками, є одним з багатьох доказів, що українське суспільство в своїй основі і в своїх найглибших інтенціях є здоровіше, ніж політична еліта в цілому. Цю обставину вже не один раз за два роки після Помаранчевої революції підкреслювали як українські, так і закордонні експерти. До тих низьких оцінок своєї суспільної ролі сама еліта, на жаль, не прислухається. Ось і тепер, коли донеччани з івано-франківцями сиділи, як рідні брати, за святковим столом, в Києві відбувалася пресова конференція на тему „Як об'єднати Україну“, знову засвідчивши, в якій мірі українська політична еліта живе за старими уявленнями. Наприклад, відомий політолог – відомий передусім своїм вмінням звертати на себе увагу – директор Інституту Національної стратегії Кость Бондаренко висловив абсурдне передбачення, що в майбутньому Україна поділиться на східню і західню, й Галичина та Донбас існуватимуть у статусі автономій, як тепер Крим. Це швидше недобросовісна провокація, ніж аналіза української реальности.

Тим часом про цю реальність більше свідчить зустріч в Івано-Франківську, ніж елітна прес-конференція в столиці.

Н. Н.

На війні – як на війні...

Масований наступ на позиції Президента з боку антикризової коаліції закінчився досить несподівано. Уряд та представники коаліції, які перейшли всі межі безпардонности, самі стали жертвами своєї бульдозерної політики.

Внаслідок малесенької технічної помилки – кажуть, через банальну недбалість друкарки – в текст підписаного Морозом законопроєкту, на який було накладено вето Президента, вкралася неточність.

З частини 7 статті 23 виключено пункт 4, який був присутній на момент ухвалення закону 19 грудня.

Тепер навіть неважливо, що саме значилося в тому пункті; неважливо навіть, чи голова ВР Мороз, затиснутий у дружніх лещатах Партії Регіонів, підпише цей закон сам. Важливішим є те, як з такої (випадкової?) недбалости скористалася президентська сторона. Адже здатність відбити атаку фактично на завершальній стадії показує здатність до боротьби в цілому, на що доведеться зважати і антикризовикам, і їх новій союзниці Юлії Тимошенко.

Лаяти Банкову, тобто Секретаріят Президента, вже давно стало даниною традиції - і є за що. Однак заради справедливости слід визнати: останнім часом з'являються підстави президентське оточення і похвалити.

Що було?

З юридичної точки зору, Верховна Рада проголосувала за нову редакцію закону про Кабінет міністрів – порівняно з тією, на яку наклав вето Президент України.

Така маленька "помилочка" стала підставою проведення яскравої за ефективністю виконання і наслідками кампанії з накладення повторного вето і повернення статус-кво у взаємини гілок влади.

Така юридична зачіпка наскільки безглузда з точки зору духу закону, настільки ж доречна з точки зору його букви. Вона дозволяє Президентові, як ґарантові Конституції, з повним правом не підписувати даний законопроєкт. Адже фундаментальний конституційний закон прийнято з порушенням процедури, що відкриває перспективи подальшого скасування його Конституційним судом.

Так би мовити, з поваги до 366 депутатів, які вважали за необхідне цей закон ухвалити, Президент не може піти на відверто протизаконний крок і створити підстави для сумнівів у конституційності закону.

Тим часом змінилася і політична ситуація. Атакуючі колони антикризовиків, які вже піднялися були проти Банкової, відкотилися на позиції 11 січня цього року.

Причиною цього став звичайнісінький обман, подібний до того, який став підставою створення самої антикризової коаліції.

Не дочекавшись моменту набуття законної сили законом про Кабінет міністрів, антикризова коаліція скасувала свої домовлености з БЮТ щодо підтримки закону про парляментську опозицію.

Як правильно охарактеризувати події останніх днів – випадковість, доля чи розумна доцільність дій команди Президента?...

Потрібно було сплинути двом рокам каденції діючого глави держави задля того, щоб зформувати відповідну до ситуації команду, яка знає, що, коли і як треба робити. Може, не завжди так, як того хотілося б, але робити систематично і наполегливо.

З Ющенка намагаються зробити такого собі Міттерана часів першого "співіснування" у Франції, коли він брав на себе лише публічне схвалення чи засудження ініціятив уряду, на чому заробив чимало політичних дивідендів.

Насправді, друге вето – це як мінімум збережене обличчя Президента, який:

а) проявив характер,

б) не дозволив коаліціянтам одним наскоком захопити всю повноту влади в країні;

в) не дав можливости Юлії Тимошенко надалі дрейфувати до відкритої співпраці з Партією Реґіонів й при цьому –

г) публічно привстидав її та О. Мороза.

Підписання законопроєкту О. Морозом усупереч вето, про що голова ВР говорив у суботу, 20 січня, в перекладі на доступну мову буде означати лише одне – намір коаліції узурпувати владу.

Іґнорування вето з боку уряду та парляменту створить поживний ґрунт для заяв Президента про нелеґітимність уряду, який діє на підставі неконституційного закону, та подальшої ізоляції уряду від зовнішнього світу.

Нелеґітимний уряд для Европи – це щось з жанру фантастики. Неприємної для олігархів, інтереси яких лежать далеко не тільки на просторах Російської Федерації.

Це розуміють всі: Янукович, Ахметов, Мороз. І саме тому здіймають таку бучу, бо й так зрозуміло, що битву вони програли, але міну потрібно витримати.

На додаток, антикризовій коаліції і Морозові зокрема буде тяжко пояснити громадянам, чому іґнорується суттєве зауваження Президента з процедури прийняття законодавчого акту. Чому, зрештою, закон приймається таким собі трикутничком – кояліція + БЮТ + персонально голова Мороз?

Тим більше, що закон був прийнятий конституційною більшістю голосів, і жодних проблем з повторного подолання вето теоретично бути не повинно...

В рядах АКК справжнісінька паніка. Тут і розмови про звернення до Европарламенту пішли, і чергові висновки міністерства юстиції намалювали.

Міністер юстиції О.Лавринович дивує своєю феноменальною апатією до текстів Конституції і положення про міністерство юстиції, де чорним по білому написано, що ґарантом Конституції є саме Президент.

А крім мін'юсту в країні ще діє Конституційний суд і система загальних судів... Щоправда, їхні повноваження залюбки і без додаткової оплати міністер юстиції готовий виконувати сам, якщо на те буде відповідна воля Януковича.

Втім, сам прем'єр 18 січня заявив щось на кшталт того, що „узгоджувати закон про Кабмін з Конституцією таки доведеться".

Що буде?

Олександрові Морозу залишається лише голосно вмовляти Президента через силу виконати свій „обов'язок" з підписання відверто неконституційного закону, прийнятого з порушенням процедури.

Адже саме він публічно заявив, що співробітництво Тимошенко з коаліцією завершилося в момент подолання вето Президента.

Олександер Мороз

Невідомо, чи відчула очільниця БЮТ всю важкість долі контрацептивів безпосередньо на собі, але,мабуть, що таки відчула.Звичайно, можна звернутися навіть до Ради Европи з проханням натиснути на Президента і пожалітися на те, що, мовляв, він використовує „наші ж методи". Але однозначним є те, що, коли ти займаєшся боксом, то наївно жалітися, що супротивник намагається поцілити тобі у чоло.

Ющенко, який займався своїми справами, поки минали перші два роки його президентства, лише із набуттям чинности нової редакції Конституції зрозумів, що в житті треба щось міняти.

Можливо, декому не зовсім сподобалося таке рішення Президента. Однак, нова команда, попри очевидні хиби, все ж змогла напрацювати механізм протидії політичним загрозам.

Відбивши подвійну атаку з боку ПРУ і БЮТ у вигляді закону про Кабінет міністрів, Банкова поставила в пікантну позу основних гравців вітчизняного політичного Олімпу.

Янукович тепер не має конституційної більшости в парляменті, а Тимошенко втратила право на монополізацію назви "опозиція". Все повернулося на круги своя.

Повторне вето Президента – це демонстрація всім суб'єктам політичної системи в Україні, що тепер кожна помилка, навіть найдрібніша, може стати причиною політичної поразки.

Певно, навіть Борис Тарасюк, оптимізм якого останнім часом явно підупав, відчув „друге дихання". Адже його персона тепер знову може стати предметом політичних торгів – дуже не розумних, але дуже принципових торгів.

Микола Кравченко
(„Українська правда")

Росіяни мріють про Малоросію

В Україні живуть люди багаьох національностей. Крім корінного народу – українців, є татари, поляки, німці, молдавани, інші... Серед них є й росіяни. Кожній з національних меншин Конституцією надано право на розвій своєї культури, спілкування своєю мовою, збереження релігійних та побутових звичаїв... І люди охоче користуються цим правом, особливо з урахуванням того, що в колишньому СССР намагалися утворити єдиний совєтський народ, з єдиною російською мовою. Інші мови, релігії чи звичаї допускалися у ретельно дозованих нормах для показу на московських виставках чи фестивалях. З письменників залишилися живими або на волі тільки ті, які вихваляли режим. Тож тепер квітнуть, як ніколи, культури національних меншин. Одні тільки росіяни страшенно невдоволені і щосили волають про „рятунок", бо, мовляв, вони гинуть в Україні.

Останнім часом пішли у наступ численні видання, орієнтовані виключно на місцевих російськомовних громадян України. Явище це для українського загалу не дуже й помітне. У „Свободі" про нього взагалі через океан можна було б не почути, коли б Союз російських журналістів і літераторів та газета „Русская правда" на запросили редакцію на свою щойно створену інтернет-сторінку. Ось перші публікації – „Укарїнські націоналісти претендують на південно-західні реґіони Росії", „Хто такі „москалі"? Без терміну давности", „В Донецькій області пройшла акція проти українізації" та інші.

В кожній публікації – тільки безпідставні звинувачення, вигадки, заклики до опору.... Можна прочитати обурення заявою В. Ющенка про те, що від Голодомору постраждали також українці Кубані. Православне братство Олександра Невського в Києві, іґноруючи історію, закликає протистояти перетворенню „добропорядних російських громадян у безродних українців". На те, що на Кубані і Дону звучать українські мова та пісні, вони не зважають.

Громадська організація „Донецька республіка" прагне своєю акцією „Гуманітарна катастрофа в умовах хронічної кризи суспільної свідомости" (он як закручено!) „накрити південь і схід України". На Донбасі заявляють, що „гітлерівська Німеччина визнала ОУН-УПА ще в 1941 році і поставила в один ряд німецький націонал-соціялізм, італійський фашизм і український націоналізм", ніби не знаючи, як до 1941 року родичалися комуністи СССР і націонал–соціялісти Німеччини, а в 1941 році почалася війна між УПА і німецькими приходьками.

Взагалі у войовничих росіян в Україні тепер є два козирі – мова і націоналізм, якими вони користуються при кожній нагоді і безрозсудно. Головний редактор газети „Русская культура " Сергій Проваторов прагне „збереження загальноросійської цивілізації". Знайомі з часів СССР гасла, чи не так?

Чи можна не зважати на ці голоси? Ні, не можна. Тільки так званий „Російський рух в Україні" видає 14 газет (чого варті назви „Єдіноє отечєство", „За Русь єдіную" та ін.), має журнал, два інтернет-портали і видавничий дім. Крім цього, є 8 інтернет-видань. І кожне аж ніяк на культивує доробок свого народу, а веде повсякденну цілеспрямовану працю з підбурювання своїх читачів проти незалежної України. Ось заклик порталу „Отечество" (у перекладі з російської): „Що таке суверенітет? Це не прапор, герб, гимн, нав'язані Україні галичанами. Реальний суверенітет – це реалізоване право народу бути господарем землі, надр, заводів і фабрик, жити в світі своєї національної культури. Відстояти суверенітет на Україні, зберігши російську цивілізацію від недоляшків, які впали у цивілізоване варварство Заходу й США, можна лише об'єднаними зусиллями триєдиного російського народу – великоросів, білоросів, малоросів. І за підтримки російської держави. Ця підтримка має проявлятися у масованій допомозі громадським організаціям і рухам".

Коментарі, як кажуть, зайві!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „дивні" рішення щодо україномовних програм

Читаємо в останніх днях про справді „дивні" рішення щодо обмеження радіопрограм українською мовою, що їх передає „Голос Америки", та не знаємо, чи тільки дивуватися, чи таки старатися викликати щодо невідрадних явищ загальний і голосний протест. Бо якже ж так – сьогодні обмежувати програми українською мовою? Чи живемо в похмурій добі совєтської політики? Чи українські слухачі не заслуговують на програми своєю рідною мовою? Як би воно не було, але вістка, що була вміщена в нашій пресі, а в тому числі й у нашій „Свободі", про припинення транслювання ранкової програми українською мовою, що її передавав „Голос Америки" мусіла викликати зажуру, а то й обурення українських слухачів. І таке може мати місце у 2007 році?

Що змінилося у загальному політичному підсонні, що могло допровадити до такого рішення? Чи справді немає українських слухачів, що були б зацікавлені такою програмою та її підтримували морально і фінансово? Десятки питань насуває оце дивне рішення, та боюся, що не отримаю на них конкретної та достовірної відповіді. А так хотілось б мати оцих україномовних програм у телебаченні та радіо якнайбільше! А тут вони не тільки не зростають, але ще і меншають. Вже оця наша українська мова справді десь ховається у куток, а її використання у всіх ділянках нашого життя звужується з кожним роком. І як воно буде у майбутньому, коли так байдуже будемо приймати „завмирання" ужитку рідної мови?

Вже сьогодні наші діти чи внуки, які живуть тут, у США, чи інших західніх країнах, щораз частіше спілкуються мовою не українською, а тією, яка панівна у даній країні. Цьому „допомагають", розуміється, школи, оточення і так часті вже мішані подружжя.

Коли слухаю тепер оці дивні розмови в українських товариствах, стає аж лячно від думки і питання, як „довго ще" і що буде за декілька років? Чи все роблять, що належиться, для нашої мови нечисленні Школи українознавства, чи наші організації, навіть ті, які гордяться вживанням української мови? Думаєте, шановні читачі, що я надто песимістично усе бачу? Прошу вас, при найближчій нагоді станьте біля якогось припадкового зібрання у нашій громаді, біля гурту знайомих, котрі обмінюються останніми новинами чи думками. Чи багато почуєте української мови? А так хочеться, щоб вона таки звучала усюди – і у наших домах, у наших товариських зібраннях чи навіть у телефонічних, таких частих тепер розмовах.

А тут ще і україномовне радіо замовкає...

О–КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00 на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська e-mail: adsukrpubl@att.net	(973) 292-9800 дод. 3040
Передплата	– Марійка Пенджола e-mail: ukrsubscr@att.net	(973) 292-9800 дод. 3042

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Як облаштувати Україну?

Шкода, що перші, другі, треті хвилі переселенців з України до Америки, висилаючи допомогу в Україну, не розповідали правди, як їм тяжко доводилось заробляти доляри та центи. Отак на рідній землі українець звик вважати, що він бідний і що хтось має дати йому працю і добрий заробіток, хтось має навести лад і порядок в країні. Шкода, що ті українці, які давно живуть за кордоном і які уже досвідчені в питаннях ринкової економіки, не навчили розуму тих, що залишилися в Україні.

Я живу в штаті Огайо, в містечку Толедо. Це містечко і навколишні селища побудовані на місцині, де раніше було суцільне болото. Перші поселенці – німці, чехи, поляки, угорці, англійці і, звичайно ж, українці, вибудували в цій місцевості дуже мудру дренажну систему, осушили болота, і тепер тут прекрасні цивілізовані селища. Чи може газета „Свобода“ розповісти, як переселенці з Европи могли вибудувати на території США, де надзвичайно важкі клімат, погодні умови та ґрунти, таку розвинену цивілізацію?

Візьміть Тексас або Арізону – там же дощ падає один раз в рік, і то взимку, але ж там в кожній домівці є водогін і каналізація, незалежно, чи це велике місто чи це фарма серед поля – вода завжди є і ніхто не відключає її для очищення труб. Українцям не потрібно невпинно шукати ворога і героїчно з ним боротись. Українцям треба пошукати ворога в самому собі, у своїй душі. Вдумаймося в героїчне гасло: „Вмремо за Україну!“. Чому треба обов’язково вмерти за Україну? А хто ж тоді залишиться? Та нехай наші вороги вмруть – оце було б гасло з обнадійливим майбутнім для українця. Але треба усвідомлювати, що часи змінилися, і ворог тепер не той, і боротьба має бути іншою. Мають бути конкретні дієві проєкти для конкретних дієвих колективів.

Надія Гінтон,
Толедо, Огайо

Від редакції:* *„Свобода“ охоче публікує розповіді про початки життя поселенців у США на раніше неосвоєних теренах. Надсилайте такі спомини до редакції.

Зростатиме свідома молодь

З найщирішою подякою хочу повідомити про отримання від Комітету Допомоги Україні (Приятелі Руху) 5,000 долярів на стипендійний фонд українського студентства в Україні. Щорічні пожертви комітету уможливлюють допомогу національно свідомим і активним студентам в Україні. Ця допомога, з думкою про майбутнє України, допомагає готувати нові національні кадри для нашої держави.

Ми віримо і надіємося, що нові національні кадри, над якими не тяжіє комуністичне і комсомольське минуле, будуть надійніші і саме вони зможуть за деякий час прийти до влади і своїм патріотизмом, своєю відданістю і працею зможуть побудувати українську Україну і справді українську державу.

Осип Зінкевич,
Київ

Знатимуть про Івана Багряного

Чергова книга, що прийшла до читача завдяки Фундації І. Багряного, особливо значуща: художньо-публіцистичний збірник „Січеславці про Багряного“ покликаний засвідчити, що постать Івана Багряного була справді всеукраїнського маштабу, що його літературна та політична діяльність стосувалася не лише окремих реґіонів чи певних політичних сил, а торкалася широких народних мас України.

Новий збірник – результат праці Січеславського відділення Фундації І. Багряного. Збірник побачив світ якраз напередодні 100-ої річниці з дня народження Івана Багряного. З питань його придбання можна звернутися до Фундації на адресу: 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005.

Фідель Сухоніс,
Дніпропетровськ

Більше б Україні молодих поетів

Ірена Стецьків з Івано-Франківська має 15 років, хоче бути вчителькою української мови. Батько її помер, тепер опікується нею мати і хоче посилати її на дальші студії. Посилаю її вірша „Молитва за Україну“, який був написаний 15 червня 2006 р. Побажаймо Україні якнайбільше таких молодих поетів!

Василь Никифорук,
голова Українського патріярхального товариства,
адміністратор журналу „Патріярхат“, Ню-Йорк

Молитва за Україну

Україно, мати рідна,
Ти квітко пахуча,
Я за тебе у молитві
До Бога молюся.
Я молюся...
І серденьком Господа благаю;
Щоб моїй Вкраїні-неньці
Жилось, як у раю.
Бо того життя земного,
Вона заслужила,
Бо таки багато років
Ворогам корилась.
Вона ворогам корилась,
Мріючи про волю,
Вона у піснях співала
Про свою недолю.
Але все ж таки устала
Вона із руїни
І весь світ побачив нашу
Рідну Україну.
Що так вперто і відверто
Любила свободу,
Синьо-жовтий, і незламний
Свій прапор народу.
Тож ми, люди, жиймо чесно,
Люблячи Вкраїну,
Пам’ятаймо, що вона лиш
Скинула руїну.
Пам’ятаймо і любімо
Свою Україну,
Бережімо і шануймо
Її до загину.
Лише доти вона буде
У достатку жити,
Доки чесний її нарід
Буде їй служити.
То ж давайте разом вкупі
Будемо гордитись,
Що ми вільні й незалежні,
Що ми будем вчитись.
Тут, у рідній Україні,
На рідній земельці,
У прекрасній й неповторній
Україні-неньці.

Ірена Стецьків

Потреба української душі

Було це в 1985 році у Москві. Я, мій покійний чоловік і донька сиділи за столиком пристанційної кав’ярні, чекали поїзда в Україну. Раптом до нас підійшов і сів на вільне місце високий, стрункий, із сумним поглядом чорнявий чоловік. Він нічого не замовляв, нікуди не їхав, нікого не чекав. Сидів він з нами досить довго, аж поки ми не піднялись до поїзда. Тоді він сказав: „Я – москвич, українського походження. Якщо мені важко на душі, я йду туди, де надіюсь почути українську мову. Сьогодні мені пощастило. Спасибі вам за українську мову“.

Я добре зрозуміла того чоловіка, бо й сама була „закордонною українкою“; жила в Закавказзі. Української мови не чула. Влітку приїхали туристи із Дніпропетровська, я зустрілась з ними, а восени вже навчалась в Дніпропетровському медичному інституті.

В тісних кімнатках студентського гуртожитку можна було втамувати спрагу української душі рідною мовою. Тепер українською мовою цікавляться і не-українці. Якось влітку на вулиці мене зупинила перекладач групи студентів з різних країн. Вона попросила розповісти про визначні пам’ятки, в даній частині міста і зауважила, що зустріла першу людину, яка спілкується українською мовою. А нещодавно виступав на телебаченні африканський студент, що навчається у Дніпропетровську. Батько його спитав: „Чи знаєш ти, сину, мову тієї держави, в якій навчаєшся?“ – „Ні, – відповів син. – Бо нас вчать російською мовою“. „А я ж тебе послав вчитися в Україну!“ – здивувався батько. Усе ж закордонні українці звертаються і будуть звертатися до України, бо це поклик душі. Ми ж, як гостинні господарі, зобов’язані в першу чергу почастувати їх усім українським.

Якщо українці, що живуть в Америці, впливають на американський уряд, щоб той допомиг Україні, то й ми зобов’язані вплинути на наш уряд і вимагати від уряду такого ставлення до українців, щоб кожен українець в світі був впевнений у підтримці, захисті і допомозі з боку української держави. Для зміцнення українських ідей в українській державі потрібні національні центри культури. Українці, що живуть національною ідеєю і мають приміщення, зі задоволенням віддадуть їх під такі центри. Треба тільки допомогти їх відремонтувати і підтримати. Якщо мільярдна допомога діяспори Україні очікуваних результатів не дала, то тільки через те, що потрапляла вона до рук влади – сучасної чи минулої, що має тісний зв’язок із сучасною владою. Допомога приватним центрам української культури дасть позитивний вислід.

Для тих, хто хоче більше дізнатися про створення центрів української культури, подаю адресу: Клавдія Мірецька, вул. Шелгунова, 8/395, Дніпропетровськ 49128 Ukraine. Тел.: (38-056) 778-9364. Тяжкою щоденною, систематичною працею ми зможемо виконати свої обов’язки перед світовим українством. Іншого шляху немає.

Клавдія Мірецька,
голова Дніпропетровського обласного відділення міжнародної організації „Жіноча громада“.

Дякуємо друзям наших вихованців

За допомогою газети „Свобода“ хочемо привітати з Різдвяними святами всіх наших друзів, всіх українців, що живуть так далеко від України. Це Володимир та Ольга Гриньковн, Любомира та Орест Бойки та їх сестричка Оленка Климків, Богдана Мончак, Іван Деркач, Лідія Колодчин – з об’єднання українців Америки „Самопоміч“, Орест та Марічка Слупчинські, Петро Щерба, Ганна Марків, Оксана Мельник, Оксана Салдит – СУА, Ольга Матула – з Сестрицтва св. Ольги, Євстахій Гаврилко.

Ми щиро вдячні за допомогу 18 маленьким українцям з нашого дитячого будинку.

Людмила Погоріла,
с. Новоселки, Київської обл.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Різдвяні імпрези в Дітройті – символ живучости громади

Виступають учні старших клясів школи парафії Непорочного Зачаття

ДІТРОЙТ, Миш. – Різдвяні зустрічі громади в метрополітальному Дітройті, що їх за традицією кожного року організовують Український культурний центр, парафії українських церков, цілоденна школа парафії Непорочного Зачаття, з участю мистецьких гуртків молоді – це символ не тільки живучости громади, але й плекання в усіх виявах культури українського народу в діяспоральній дійсності, метою якого є згуртування громади в одну цілість, чого сьогодні потрібно не тільки діяспорі, але й у незалежній Україні.

Цикл різдвяних традицій розпочався в Дітройті вже 10 грудня – великим концертом колядок у церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку (передмістя Дітройту) шкільний хор під дириґентурою маестра Володимира Щесюка, який своїм мистецьким виконанням колядок викликав признання та почуття гордости за нашу школу, її талановиту молодь і її керівників-вчителів. Раніше цим хором фахово займалася оперна солістка Христина Липецька, заслугою якої цей хор творчо розвивається до сьогоднішніх днів.

Два інші дійства різдвяного циклу відбулися 12 і 17 грудня у відновленому Українському центрі, який ось уже 29-ий рік служить українській громаді, і знову ж таки з активною участю студентів школи парафії Непорочного Зачаття і передшкільної молоді, ці імпрези можна віднести до числа найяскравіших подій різдвяного сезону. Це зустріч членів Дирекції УКЦентру, родин, колишніх членів керівних органів та запрошених гостей, а також загальна подячна зустріч для членства і громади з нагоди Різдва Христового і Нового Року.

Обидві імпрези були успішними, багатолюдними, з великою кількістю молоді і дітвори. Крім співу колядок, в мистецькій програмі виступила співачка-сопрано Оля Яковенко, яка під акомпаніямент своєї мами Галини порадувала присутніх кількома піснями, а потім долучилася до молодих колядників, які до кінця імпрези співали і колядували під фортепіяновий супровід Василя Перця.

У святкуваннях брали участь духовні особи – Архиєпископ УАПЦ КП Олександер Биковець, ігумен Даниїл Чайковський, протоігумен Василіянського чину Мавріціо Попадюк, оо. церкви св. Йосафата у Ворені, Роман Ґикавий, Валерій Кондюк з паніматкою і о. Джовіно Фереч.

Після відкриття і вступного слова голови дирекції УКЦентру інж. Богдана Федорака і молитви, яку проказали Владика Олександер і о. ігумен Д. Чайковський, розпочалась, особливо у другій частині різдвяної програми, подія, на яку очікували присутні, знаючи з повідомлення про запланований виступ студентів школи церкви Непорочного Зачаття з постановкою Вертепу. У цьому унікальному дійстві брало участь 26 осіб артистів, музикантів, музичних керівників тощо. В естетично виданій програмці згадуються в першу чергу Світлана Галів, Сергій Пасішник, Володимир Щесюк, Ольга Соловій, Романа Тобіянська та інші.

Студенти згаданої школи вже вісім років підряд ставлять Вертеп, і кожного разу – з двох традиційних частин: „божественної" і „народної".

Студенти школи парафії Непорочного Зачаття успішно здали перед вчителями і громадою свій творчо-мистецький звіт. Тепер слово за громадою. Їм належиться подяка не тільки за виконання вертепу, але і за чудові колядки.

На закінчення годиться згадати хоч кількома словами про гостинність в УКЦентрі св. Миколая і наших таких чудових малюків, які у числі понад 50 осіб оточували Миколая і announce писувались, принаймні деякі, своїми віршиками і щирими дитячими вмілостями, викликаючи при тому почуття надхнення і радости у родичів і гостей.

Володимир Левенець

Наближається 60-річчя сумнозвісної „Вісли"

28 квітня 1947 року уряд Польщі розпочав військову операцію, котра увійшла в історію під назвою – Акція„Вісла", а її метою було переселити всіх жителів з тих українських етнічних територій, які стали частиною повоєнної Польщі, та розпорошити їх невеликими кількостями по всій Західній та Північній Польщі. Внаслідок акції „Вісла" було насильно переселено 150 тисяч українців, а кілька тисяч українських громадян, включаючи жінок, дітей та священиків було інтерновано у Центральному таборі праці у Явожно, на території якого колись знаходився відділ фашистського табору смерти „Авшвіц". Донині уряд нинішньої демократичної Республіки Польща не зробив жодного серйозного наміру, щоб вибачитись за заподіяне зло.

У 1990 році Сенат Польщі засудив Акцію „Вісла" як зло, заподіяне комуністичним тоталітарним режимом. У 2002 році Президент Польщі Олександер Кваснєвський у листі, адресованому науковій конференції, також засудив цю акцію, визнаючи провину Польщі, але не вибачився. Сейм Польщі - найбільш впливовий законодавчий орган - відмовився коментувати це питання. Деякі польські посадові особи виправдовують етнічні чистки під час Акції „Вісла", як необхідний крок ліквідації залишків Української Повстанської Армії - партизанського формування, яке діяло в Україні, а також на українській етнічній території, яка стала частиною повоєнної Польщі. Цей арґумент слід відкинути, оскільки у повоєнний період у Польщі діяли різноманітні й набагато численніші польські партизанські загони, але етнічні чистки всього місцевого населення були застосовані тільки проти українського населення.

Інші чиновники виправдовували ці дії як „розплату" за злочини українців щодо поляків на українській території. Однак, цей аргумент – недавня вигадка, він став з'являтися у публікаціях через 50 років після Акції „Вісла". Таке виправдання не використовувалось у сучасних документах і пропаґанді.

Багатьом польським в'язням концентраційного табору в Явожно було надано матеріяльне відшкодування, однак, жоден українець його не отримав – мовляв, відшкодування надається тільки тим, кого переслідували за політичну чи релігійну діяльність, пов'язану з боротьбою за незалежну та суверенну Польщу. В результаті навіть ті українці, які були запроторені в Явожно без жодних доказів вини чи рішення суду, не належать до категорії тих, які можуть бути реабілітовані чи отримати компенсацію.

Етнічна чистка всіх українців під час Акції „Вісла" з найдальше на захід висунених частин всієї етнічної української території є найбільшою трагедією, якої зазнав український народ після Голодомору 1932-1933 років та жахливих втрат у Другій світовій війні.

Світовий Конґрес Українців звертається до Ради Европи, Організації Безпеки та Співпраці в Европі, Европейського союзу та Організації Об'єднаних Націй з приводу відвертої відмови уряду Польської Республіки засудити, вибачитись та компенсувати Акцію „Вісла". СКУ вважає, що потрібен відповідний вплив на польський уряд з боку урядів інших країн, щоб спонукати Польщу до правильного кроку. З цією метою ми звертаємось із закликом до Президента України та українських громад усього світу: приєднуйтесь до ваших українських побратимів, які потерпіли від цього лиха, щоб відзначити цю трагедію реквіями та конференціями. Ми особливо звертаємося до Президента України: зробіть це питання складовою частиною сучасних українсько-польських взаємин. Нашим громадам по всьому світу ми кажемо: поставте це питання на розгляд урядів своїх країн з метою переконати уряд Польської Республіки в потребі щирого вибачення та відшкодування.

Акція „Вісла" є не тільки залишком негідного минулого. Це дуже важлива частина життя сучасної української громади у Польщі. Уряд Польщі повинен визнати, що Польська Республіка є домівкою не тільки для переважаючої кількости однорідного польського населення, але й батьківщиною для інших корінних національностей, між ними й українців.

За Світовий Конґрес Українців:

Аскольд Лозинський, президент
Юрій Даревич, голова Комісії людських та громадянських прав

Перша українська парафія в Північній Каролайні

РАЛЕЙ, Пн. К. – Після розвалу Радянського Союзу десятки тисяч громадян України переїхали до Америки шукати кращого життя. Багато з них оселилися в Північній Каролайні, яка відзначається теплим кліматом, поміркованими цінами на життя і великими просторами лісів та озер. Особливо приваблює людей з інших частин США столиця штату – Ралей. Сприятливі життєві умови в цьому місці і околиці зацікавили українців, які прибули сюди за останні 10 років. Перепис населення вказує, що в Ралеї і околиці живе понад тисячу осіб українського походження.

В 2005 році тут було засновано Асоціяцію українців Північної Каролайни, яка бере активну участь у міжетнічних імпрезах, пропаґуючи українське мистецтво і культуру.

Присутність численної української громади в Ралеї і околиці привернула увагу Єпископа епархії св. Йосафата УКЦ в Пармі, Огайо, Роберта Москаля. У вересні 2005 року Владика Роберт приїхав до Ралею разом з Канцлером епархії – монсеньйором Саюком, щоб зустрітися з українською громадою в справі заснування української католицької парафії. Було вирішено придбати відповідну площу і будинок для першої української парафії в штаті. Місцевий о.-диякон Марко і кілька ентузіястів довго шукали за відповідним місцем. Було знайдено гарне місце, 2 акри землі, великий мурований двоповерховий дім і окремий будинок-гараж, який можна було перебудувати на церкву. Владика Роберт допоміг придбати цю посілість, яка міститься в містечку Ґарнер, що межує з Ралеєм на півдні. 21 грудня 2006 року прибув до Ралею з Клівленду, Огайо, священик з України о. Микола Добруцький як настоятель нової парафії свв. Володимира і Ольги.

В новій церкві після Служби Божої. Фото автора

Одне з приміщень відремонтували як тимчасову церкву. 10–15 осіб разом з о. Миколою з великою посвятою працювали до пізньої ночі. Жінки прикрасили нову церкву гарною ялинкою зі світлами, квітами, срібним плястиковим ланцюгом.

6 січня ц. р. о. Микола посвятив нову церкву, і перша Служба Божа була відслужена в день Різдва Христового. Радісна вістка про заснування української парафії в Ґарнері рознеслася поміж українцями околиці, які заповнили церкву. Після Служби Божої присутні перейшли до парафіяльного дому на частування і спілкування.

Роман Слиж

Відзначили 150-річчя Івана Франка

ВІНІПЕҐ. – Відзначаючи Франкове 150-річчя від народження, ми виділяємо з-поміж інших людину вийняткового таланту й інтелекту. Особистість, яка залишила нам приклад рідкісної форми патріотизму, неложної любови й відданости своєму народові та чистим загальнолюдським ідеалам, а українській культурі дав він те, що Гете німецькій – мудрість життя й слова.

В неділю, 15 жовтня 2006 р., заходами Української Вільної Академії Наук у Вінніпезі, в приміщенні Осередку Української Культури і Освіти, при численній участі вініпезької громади, відбулося відзначення цієї дати. Святкову доповідь „У пошуках українського „Я": Іван Франко медіятор між Україною і світом", виголосив д-р Леонід Рудницький, професор германістики й славістики в Лясаль університеті в Філядельфії – один з небагатьох дослідників літературної спадщини Івана Франка в українській діяспорі й автор праці "Іван Франко і німецька література", що вийшла в Мюнхені 1974 р., а її доповнене й відредаговане видання – у Львові 2002 р.

У своїй доповіді д-р Рудницький звернув увагу на синтезу національного з універсальним у Франковій творчості зі суто українським коренем цього поєднання, а особливо в його поемі "Мойсей". Ця Франкова універсальність, на думку доповідача, в широкому діяпазоні почувань поетового ліричного героя – від "оспівування життя" до "найгіркішого песимізму" та почуття осамітнення й "сирітства" в своєму людському довкіллі.

Доповідач говорив про еволюцію Франкових героїв-реформаторів, що в його "Каменярах", від їх колективного себебачення й своєї ролі, себто, від "ми" до індивідуального "я", що в Вишенському, Мироні, Каїні та інших пізніших його героїв, завершуючи їх постаттю Мойсея з його конфліктами з Авироном, Датаном і масою, втомленою й байдужою, яка відмовилась іти з Мойсеєм у даровану землю.

Відтак доповідач зупинився на Франковому посередництві культур, тобто знайомлення українського читача своїми перекладами на українську мову з західньоевропейською літературною клясикою, особливо німецькою, та західніх сусідів з українськими літературними здобутками. Доповідач звернув увагу, що в своїх ранніх перекладах чужих творів Франко наголошував соціяльний аспект оригіналу, а в пізніших зосереджувався на естетичному. Великою заслугою Івана Франка є його внесок у німецьке шевченкознавство.

Проф. Рудницький закінчив свою доповідь коротким оглядом святкувань Франкового 150-річчя в Україні. Дуже важливою подією цих відзначень був указ президента України, Віктора Ющенка, 27 серпня 2006, яким він оголосив стотомне видання зібраних творів Івана Франка.

І того ж, 27 вересня, на Львівському університеті ім. Івана Франка почався Міжнародний науковий конґрес – „Іван Франко: дух, наука, думка, воля", що тривав до1 жовтня 2006, в якому д-р Рудницький брав участь. У конґресі взяло участь 497-ох активних учасників, учені з майже всіх частин України і з 17 інших країн. Крім них, брало участь кількасот аспірантів і студентів.

Крім доповідей, які вийдуть окремими виданнями, в програмі конґресу були презентації нових видань, виставки художньої франкіяни, театральні вистави, екскурсії "Місцями Івана Франка у Львові" та поїздки учасників до Криворівні, Дрогобича, Нагуєвичів і Кульчиць.

У зв'язку з указом Президента ухвалено видання Повного академічного зібрання творів Івана Франка та п'ятитомної енциклопедії "Іван Франко". Від д-ра Рудницького була внесена пропозиція, щоб силами дослідників Франка в США й Канаді видати однотомну франкознавчу енциклопедію англійською мовою. Крім цих, були інші рішення відносно майбутньої праці й поширювання спадщини Івана Франка в себе й поза межами України.

В дискусії, на питання, як відзначує Франкову річницю східня Україна, д-р Рудницький повідомив, що Верховний Архиєпископ Української Греко-Католицької Церкви, Патріярх Любомир Гузар організував конференцію на тему: „Два Мойсеї українського народу – Шептицький і Франко", яка відбулася при кінці травня 2006 р. в галицькому м. Трускавці. Значить, спадщина Івана Франка переходить Збруч, до Дніпра й на лівий його бік, затираючи границі областей і "реґіонів" й готова вручити свою візитівку Донбасові. А чому так трудно пробитись Франкові в центральну й східню, свідчить те, як мало ми Франка знаємо та як ретельно попрацювали над нами – вогнем, мечем, голодоморами та іншими засобами винародовлювання – що сьогодні нам приходиться наново себе шукати й складати.

В свідомості кожного народу повинно бути вкорінене почуття шанування людей, що не давали нації спати, допомагали їй відроджуватись і вставати з колін. І тому такі імпрези повинні влаштовувати не тільки професійні академічні установи, але й культурно-громадські організації. Порівняймо, наприклад, академію в 100-річчя народження Франка на всеканадському конґресі українців у Вінніпезі 1956 р. – із Франковим 150-річчям у цьому році. Дотепер нічого маркантнішого, організованого для всіх прошарків української спільноти в головних осередках Канади, не сталося. А варто користати з таких дат для демонстрації й виховування солідарности в нашій спільноті довкола великих наших постатей, від них учитися й рости.

Львівський міжнародний конґрес з його численною участю, його рішення й проєкти на майбутнє та указ президента України – це великий крок уперед, це великий успіх української культури й політичної думки, якої достойним представником був Франко, це, врешті, добра ознака, що межі "реґіонів" наших – географічних, психологічних та ідеологічних будуть поступенно затиратись і придніпрянця Тараса Шевченка, волинянку Лесю Українку й галичанина Івана Франка читатиме, вивчатиме й святкуватиме вся Україна.

Ярослав Розумний

Зустріли новий рік в УОКЦентрі

ДЖЕНКІНТАВН, Па. – Розкішна і казкова „Зимова фантазія" привітала українську громаду Філадельфії 31 грудня 2006 року в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ). Понад 300 гостей забавлялися в доброму і щирому товаристві, при веселій музиці і смачній вечері.

„Зимову фантазію" створив комітет під керівництвом Лариси Кривуші. Гості йшли коридорами чарівного лісу з ялинками, обсипаними снігом. У головній залі на кожному столі мерехтіли світильники і сніжинки.

На сцені з ялинками і великою срібно-білою сніжинкою виступала оркестра „Четверта хвиля". Українськими піснями Ігор Сипень, Андрій Турчин, Алла Куцевич і Світлана Карпій розважали гостей.

Несподіванкою для гостей був показ телевізійного новорічного привітання Президента України Віктора Ющенка. Гостей привітали колишній президент УОКЦ Борис Захарчук і нововибраний президент Борис Павлюк.

Щоб подивитися на відеокліпи зі „Зимової фантазії"і послухати оркестру „Четверта хвиля", просимо відвідати сторінку в інтернеті www.youtube.com. Запрошуємо також на сторінку УОКЦентру: www.ukrainiancenterphila.org. Адреса УОКЦ: 700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046, тел. (215) 663-1166, електронна пошта: contact@ukrainiancenterphila.org.

Андрея Поритко-Жаровська

У Норвегії зароджується українське життя

Ще донедавна українців, які мешкають у Норвегії, можна було порахувати на пальцях однієї руки. Справді, зі старої еміграції залишилося їх зовсім мало. Зрештою, багато їх там і не було. Тепер стало інакше. Про те, як з’явилися українці у Норвегії, як їм там живеться, чим вони займаються, голова української громади Норвегії, делеґат IV Всесвітнього форуму українців Наталя Равн-Хрістенсен розповіла для „Свободи“ Юрієві Атаманюкові, студентові факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка.

– Наталю, як Ви потрапили до Норвегії?

– Я народилася у Львові, закінчила Львівську академію друкарства з спеціяльности „Видавнича справа і редаґування“. П’ять років працювала на радіо „Люкс“, вийшла заміж за данця і два роки мешкала у Данії. Потім мого чоловіка відрядили до Норвегії, і я поїхала з ним. У Норвегії дуже легко знайти працю. Коли я, навіть не знаючи норвезької мови прийшла у перше місце – це був дитячий садочок – і запитала, чи візьмуть на працю, то мені відповіли, що з радістю і сказали, що можу завтра ж починати. Потім я ще працювала на норвезькому радіо. Зараз маю власну фірму і, крім того, ще працюю в оптиці. Взагалі норвежці дуже приязно ставляться до чужинців... У Норвегії практично немає безробіття – не працює тільки той, хто не хоче працювати.

Норвезька історія дуже подібна до української. Взаємини Норвегії з Данією і Швецією – двома сусідніми „старшими сестрами“ – дуже нагадують те, що було в нашій історії протягом 300 років. Розвиток мови теж подібний до нашого. Коли я приїхала до Норвегії, відразу стала такою собі норвезькою націоналісткою. Якось я читала хрестоматію данської літератури і зустріла там... Ібсена. Була дуже збентежена, що відомого норвезького письменника привласнили собі данці. Ібсен писав данською, позаяк на той час не було письмової норвезької, а лише розмовна, але він писав про Норвегію. Тоді я відразу згадала історію наших письменників, яких привласнила собі Росія. Норвежці дуже дбають про свої традиції, про свою культуру. На День Незалежности, 17 травня, усі виходять на вулицю в національних костюмах.

– Яка доля занесла українців до Норвегії?

– Ще років сім-вісім тому українців у Норвегії майже не було. Але українки почали одружуватися з норвежцями. Також здійснювалася програма культурного обміну. Дівчата з України працюють у Норвегії два роки, а тоді повертаються додому. Звісно, хтось із них теж виходить заміж або залишається на навчання. І третя категорія – наші студенти. Їх там дуже багато. Є також люди, які приїхали на працю. Зокрема, в університетах є наші викладачі, які творять норвезьку науку... Кількість українців у Норвегії щороку збільшується. Я не рахую Шпіцберген, бо то на далекій півночі і туди не треба візи. Там дуже багато українців, переважно, нафтовиків. Українці у Норвегії походять з усіх реґіонів нашої країни. Немає поділу на схід і захід: усі тут почуваються українцями. До нашого товариства навіть росіяни приходять, співають з нами українських пісень. А потім згадують, що в них то бабця українка, то дідусь має українське коріння. У Росії вони того ніколи не згадували, а коли прийшли до нас і побачили, які ми активні, як гарно відзначаємо наші свята, як співаємо, відтоді стали нас підтримувати. І норвежці приходять до нас, навіть є такі, які вивчили українську мову.

Наша організація називається „Українська громада Норвегії“. Створили її два роки тому, 3 жовтня 2004 року, коли відбувся Великий збір. З того часу активно працюємо. Наша громада офіційно зареєстрована. Отримуємо допомогу від держави. Норвегія дає таку допомогу, якщо є достатня кількість членів, які платять членські внески і якщо ми можемо написати проєкт.

Минулого року в громаді було 50 членів, але багато людей не платять внесків, проте приходять до нас. Ми до цього ставимось досить лояльно – якщо не платять, то добре, що хоч приходять.

– Хто був ініціятором створення громади?

– Вперше ми зустрілися в Посольстві України в Осло, де нам запропонували: „Якщо ви хочете зустрітися, то ми можемо організувати таку зустріч, залишіть для обміну свої адреси і телефони“. І в березні 2004 року ми зустрілися в Посольстві, щоб познайомитись. До речі, представники українського Посольства приходять на всі наші свята. Я керую громадою з першого дня її створення. На цю посаду було п’ятеро кандидатів. Зараз ці кандидати входять в організаційний комітет.

– Як часто ви зустрічаєтесь?

– Ми зустрічаємось на всі наші свята. Мали кілька поетичних вечорів. Збираємось в останній четвер кожного місяця у кав’ярні, власниця якої – українка з Одеси. Важливо те, що в нас досить молода громада. У нас зараз лише два представники старшого покоління. Українці зі східньої України практично не бачили колядок, великодніх звичаїв, писанок та багато іншого. Але приходять і підтримують нас... Підтримують нас і норвезькі чоловіки, які приходять до нас зі своїми дружинами. Приємно зазначити, що більшість дітей зі змішаних родин, крім норвезької, розмовляє також і українською. Ми плянуємо створити український дитячий садочок і недільну школу. Уже домовились з викладачкою з англійського міста Манчестера, яка має розроблену методику недільної школи – вивчення української як рідної. Ми вирішили, що вона приїде до нас і покаже, як це робити. Зараз є дві групи з трьох до шести років і одна група з дев’яти до дванадцяти. Є діти і восьмирічні, але їх зовсім мало, то ми не будемо створювати окремої групи.

– Маєте співочі колективи чи, може, плянуєте їх створити?

– У нас є артист Руслан з Києва, але він не має своєї групи. Співає норвезькою, шведською і, звичайно, українською. Протягом п’яти років Руслан був головою української громади Швеції. Він привозить до нас музикантів і письменників, організовує різні вечори, допомагає, чим може. Є в нас і дівчата, але нема постійного колективу, тому що вони переважно приїздять до нас на два роки. Але ми їх просимо і вони співають. Взагалі, ми й самі співаємо на усіх наших святах. Мій чоловік каже, що українців від інших націй відрізняє те, що де ми станемо, там і співаємо. Ми навіть збираємось у парку і проводимо українські забави. Беремо зі собою гітару і співаємо українських пісень.

Голова української громади Норвегії Наталя Равн-Хрістенсен.
Фото автора.

– А як справи видавничі – газети, журнали, книги?

– Ми нічого не хочемо видавати, бо це був би крок назад. Ми робимо інтернет-сторінку і хочемо, щоб її читали. Колись у нас виходив журнал „Руский бульвар“, який редаґувала пані з Чернівців. Але з цим журналом трапилась доволі неприємна історія, яка шокувала багатьох українців. Вона створила цей журнал російською мовою для вихідців з колишнього СССР. У складі редколеґії були росіяни, а журнал друкувався у Санкт-Петербурзі. Спонзором була російська фльота. І ось минулого року редакторка написала статтю про Помаранчеву революцію і її звинуватили в антиросійській пропаґанді. Ніхто не міг навіть подумати, що таке могло статися у Норвегії, у вільній Европі. Росіяни сильно обурились і редакторку вигнали з редколеґії, хоча журнал був її власним. Перейменували журнал на „Соотечественник“, але нумерацію продовжили з „Руського бульвару“. Видавати новий журнал вона уже не має сили. Зараз працює у норвезькому журналі. Ми зрозуміли, що не варто зв’язуватись з росіянами.

– Чи ваша громада співпрацює з українськими громадами інших країн?

– Я уже згадувала, що ми співпрацюємо з Великою Британією у сфері освіти. Особливо з вивчення рідної мови на чужині. У них це на високому рівні. Також ми говорили зі шведами, де є організація „Жінки Скандинавії“. Я їм запропонувала: „Давайте співпрацювати“. Вони погодились і нещодавно запросили нас до себе. У них там є своя домівка... Жіночої української організації у Норвегії немає. Зрештою, у нас все одно є жіноча група, тому що на свята приходять переважно жінки. В останній четвер місяця, коли ми збираємось, може прийти 15 жінок і двоє чоловіків. Мабуть тому ми не хочемо створювати окремої жіночої організації, щоб від нас не відійшли ті двоє.

У нас багато різних плянів та праці – хвильки вільної немає. Сльози пробиваються, коли наші діти співають українських пісень. Таке відчуття було на свято Миколая, коли діти співали. На тому святі було 25 дітей. Кожна дитина вийшла, заспівала, затанцювала... Від цього свята залишились дуже приємні спогади.

Про українців у штаті Делавер

Наш штат Делавер – один з найменших штатів США – це рай на землі. Тут є морські пляжі, а хто не любить моря, то поруч у Пенсильванії, є гори. Делавер має дуже поміркований клімат, чудові весни і осені... Тут почали оселятися українці десь у 1900 році, коли США почали будувати великий канал біля міста Вільмінґтону. Це був початок українського поселення – молоді хлопці працювали при будові каналу, а дівчата – на текстильних фабриках або у м’ясарнях. Переважно це були люди з Західньої України, з околиць Перемишля і Сяноку. Як приїхали ті українці, то зібрали трохи грошей і збудували маленьку церкву, а також корчму коло церкви, бо то був стародавній звичай – по Службі Божій кум з кумом мав випити чарку. Пізніше сусіди посварилися і церкви поділили на католицьку і православну. І так донині є дві українські церкви.

Під час Другої світової війни діти і внуки виїхали на працю до далекої Каліфорнії, церкви були порожні і священики доїжджали раз на місяць відправляти Службу Божу для старших, які ще приходили до церкви.

Після Другої світової війни приїхала з Німеччини і Австрії нова хвиля іміґрантів. Це були молоді люди з родинами, з освітою, яку вони здобули у Німеччині. Вони дістали добрі роботи і добру платню. Посилали своїх дітей до вищих шкіл. Старі, маленькі церкви стали замалі, люди у неділю не могли поміститися у церкві. Католики створили комітет і побудували чудову церкву. Тоді православні також почали будувати свою церкву. Але тепер є нова трагедія – вся молодь, яка має університетську освіту, забуває приходити до церкви. Деякі привезуть бабцю або діда до церкви, самі сидять у автах, не йдуть до середини. Інші одружилися з чужинцями і зовсім відпали від українських звичаїв. Через десять років церкви будуть порожні, як піраміди в Єгипті.

Але й для молодих в нашому штаті є нагода увійти до політичного життя штату чи держави. Але наше молоде покоління ніби спить. Кожний лише дивиться у свою банкову книжку і думає, як дістати ще трохи грошей. Ці люди не розуміють важливости політичного життя для них і їхніх нащадків, бо призвичаїлися бути слухняними слугами іншим, замість того, щоб бути управителями. Батьки їм говорили: „Все одно ти не будеш президентом!“. А чому б і ні? Може не президентом, а державним урядовцем.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Гість „Свободи“ – молодіжний клюб „Віварт“ з Дніпродзержинська

Юлія Купіч, 19 років

Україні

О, Україно! Моя вічне доле!
Мій шлях – то моє щастя у віках.
І не покину я тебе ніколи.
Тобі пророчу щастя по зірках.

Мій сон, мої печалі й болі,
Залиште мене в спокої на мить.
Долонями затисну міцно скроні –
Нічого, пройде все, переболить.

„Караюся і мучусь та не каюсь“.
Простіть мені за все – я не свята.
Я перед величчю й могутністю
схиляюсь:
Держава вічна – істина проста.

Мала частинка зірки-зоряниці,
Що затремтіла і упала вниз –
Моя душа не камінь і не криця,
А озеро гірких пекучих сліз.

Я буду жити вічно, пам'ятайте,
У травах, у барвінках, у житах.
І словом тихим ви мене згадайте,
Коли злетить у височінь мій птах...
О, Україно! Моя вічна доле!
Мій шлях – то моє щастя у віках.
І не покину я тебе ніколи.
Тобі пророчу щастя по зірках.

Марія Дружко, 23 роки

Ми – є!

Ми йдем, ми ростемо, ми будем.
Юрій Клен

Ми – є! Попри віки Сибіру,
Гіркі Чорнобилі, інфляції
Життів і душ, сердець зневіру,
Попри ГУЛаги, еміґрації.

На іподромі жаху й люті,
Де дзеркало криве лукавило,
Зганьбивши істини забуті,
На твердість духу ми поставили.

Прорісши крізь тумани болю,
Вродило жито, щедро сіяне.
Чужих пророків нам доволі,
Ми стали вже й самі месіями.

В кредит надхнення годі брати,
Коли життя безцінний скарб дає.
На лихо юдам і пілатам,
У зоряному просторі
Ми – є!

Полинові вінки

Я полинові в'ю вінки,
Кладу стебельце до стебельця.
О, так вплітаються роки
Прогірклі! – в пульс палкого серця.
Міцнішає моя рука.
Туге те плетиво, мов туга.
Враз пісня вирвалась лунка,
Щоб звеселить смутні яруги.

То не жалоба в жолобах
Душі запиленого слова:
Полин у пісні на губах,
Та в серці в неї не полова.
І хай прогіркли ці рядки,
І вже душа зійшла піснями,–
Я ще волошкові вінки Сплету,
завиті щастя днями!

Прийміть щирі вітання з великої України!

Тут, на берегах Дніпра, ми пильно дослухаємося до того, як живуть наші земляки за межами Батьківщини. Ми нерідко радіємо, а ще частіше дивуємося з могутности духу вашого, що серед виру чужих мов і звичаїв стає на заваді забуттюріднизни. Адже саме пам'ять об'єднує український народ попри відстані, час і політичні перипетії.

Молоді українці теж пам'ятають своє коріння, свої джерела і не сидять, склавши руки. У червні 2005 року, у Дніпродзержинську, що на Січеславщині, юнаки та дівчата, котрі мають літературні, малярські, музичні, акторські та інші таланти, створили молодіжний літературно-мистецький клюб „Віварт“. Ми, свідомі громадяни демократичної України Тараса Шевченка і Василя Стуса, глибоко переконані, що незалежна держава починається з вільної нації, а справжня свідома нація бере початок з культури і мистецтва. Отож діяльність нашого клюбу має на меті передусім об'єднати молодих митців задля того, аби спільними силами збагачувати українське мистецтво новими ідеями, розвивати нашу національну культуру. Ми проводимо творчі молодіжні конкурси й акції, допомагаємо молодим авторам, плекаємо українську книгу і, співпрацюючи з іншими юнацькими організаціями, студіями, газетами та журналами, сприяємо розвиткові національної свідомости і самоповаги у наших ровесників.

Першим досягненням клюбу „Віварт“ стало видання однойменного літературно-мистецького альманаху, представлення якого широкій громадськості Січеславщини відбулося 6 жовтня 2006 року. На сторінках альманаху „Віварт“ розміщено малюнки, фотографії, поезії та оповідання, переклади і статті молодих талановитих дніпродзержинців поряд з творами корифеїв українського слова, членів Національної спілки письменників України.

Клюбівці і співавтори альманаху „Віварт“ щиро вірять у те, що їхні ідеї та прагнення об'єднати талановитих українців з усього світу знайдуть відгук далеко за межами нашої держави.

Наша адреса: клюб „Віварт“, центральна міська бібліотека ім. Т. Шевченка, вул. Сировця, 14, Дніпродзержинськ, Дніпропетровська обл., Ukraine.

З повагою,

керівниця клюбу „Віварт“ **Марія Дружко**
та молодь Січеславщини

Від редакції: недавно у „Свободі“ гостювала газета „Промінь Просвіти“ з Кривого Рогу, сьогодні – молодіжний клюб „Віварт“ з Дніпродзержинська (дивно, що місто та область досі мають імена двох кривавих комуністичних катів – Григорія Петровського і Фелікса Дзержинського). Ми позитивно оцінюємо появу газети, клюбу, інші явища, як ознаку духовного пробудження молоді в центральній, промисловій і особливо зросійщеній Україні. Будемо вдячні читачам за відгуки на обидві публікації.

Давид Гоциридзе, 24 роки

Очі розлуки

Коли поїзд заговорить сумом своїх коліс, я зрозумію, що переді мною – тиждень чекання.

Коли він заспіває жалобну пісню свого гудка, я зрозумію, що переді мною – тиждень депресії.

Коли він зупиниться навпроти мене і я дивитимуся на його холодне, вкрите інеєм тіло, я зрозумію, що він не змінить своєї думки і все ж таки Її забере,

І його байдуже око жовтою своєю зіницею запевнятиме мене в цьому.

Коли люди побіжать до відкритих прожерливих дверей, я зрозумію, що перед нами – тиждень гонитви за спогадами.

Коли вони загомонять в коридорі вагону, я зрозумію, що перед нами – тиждень мовчання.

Коли кожен з них спинятиметься навпроти мене і я дивитимуся на них, я зрозумію, що вони все ж таки ніколи ні мене, ні Її не збагнуть,

І їх байдужі очі сірими своїми зіницями запевнятимуть мене в цьому.

Коли Вона зробить крок на першу сходинку вагону, я зрозумію, що лякаюся кожного вечора, який загрожує мені самотністю кімнати без Неї.

Коли Вона зникне в темряві тамбуру, я зрозумію, що лякаюся кожної своєї думки, яка загрожує мені своєю непотрібністю без Неї.

Коли Вона востаннє з'явиться в сірому мутному вікні і я дивитимуся на Неї, я зрозумію, що мені не вистачить нічних дзвінків, щоб не збожеволіти.

І я згадаю око поїзда, і впаду у відчай.

І я згадаю очі людей, і впаду у відчай.

А її небайдужі очі чорними своїми зіницями запевнятимуть мене в протилежному.

Та чи в них це вийде?..

Ія Новицька, 18 років

Свободи Вавилон

Криваві промайнули лихоліття.
Історія їх потовкла, мов джбан,
Зібрала людську втому у суцвіття
і виприснула в натовп, на Майдан.
Думки враз зашугали вогнесилі
Між чол людських, у метушні юрби.
Чи зможем небо осягнути крильми,
Замість конати ницо у ярмі?
Нам вірність, зраду бачить довелося.
Спокута ж є і візьме у полон.
Чи стане людям сил, чи проб'ємося,
Щоб збудувать свободи Вавилон?
Іде надія через покоління,
Ступає тихо – кроки заважкі
Через цькування, зашморги, гоніння,
Через дідів – онукам навіки.
Майдан палав – і об'єднались браття,
Майдан горів у очиснім вогні.
І від Донбасу, аж до Закарпаття
Свободи дух летів через пісні...
За мить одну скінчиться демонстрація –
Нескореним лишиться давній рід.
Імлу перемагає наша нація.
Боротись починає наш нарід.

Марія Кравець, 18 років

Кричи, людино

Кричи, людино! Так, щоб всі почули.
Волай щосили, щоб здригнувся світ,
Щоб людських душ здригнулись
раптом струни,
І, може, хтось пришле тобі привіт.
Кричи, людино, наче нелюдина!
Повітря тихе голосом трощи!
І як зробити щось тобі несила –
Ти не спроможна, то хоча б кричи.
Люби, людино, вперше, як востаннє,
Своїм коханням цілий світ зігрій.
А як болить – на те воно й кохання,
Щоб бажаним зробить біль любий.
Співай, людино, й плач.
Твій спів і сльози –
Єдине, що залишив по собі.
Співай і смійся, коли є загроза
Себе згубити і програти бій.
Живи, людина, знову і спочатку!
Живи, як Всесвіт, вічно й не вмирай.
Іди вперед і, не наживши статку,
Утрапиш в милість Божу (тобто в рай)
Кричи, людино! Вибору немає.
Зроби хоч щось нарешті до пуття!
Кричи, і, може, хтось – таки згадає
Твою любов, твій спів, твоє життя.

Влада Матвєєва,
12 років

Нічна молитва

Кажу слова я із душі, із серця,
Сплітаючи долоні у одне.
У мить одну враз думка пронесеться:
Усе, здається, промине.

З любов'ю щирою до України
Скажу одне: всевишній Боже мій,
Країну збережи – одну родину,
Бо українці – діти то її.

Садок вишневий збережи, що коло хати,
Дніпро, що з вітром буйним розмовляє,
Ту матір, що дитя йде колихати
І колискову лагідну співає.

Презентації книги про М. Грушевського

ЛЬВІВ. – 4 жовтня 2006 р. у Будинку вчених у Львові та 5 жовтня в Державному історико-меморіяльному музеї Михайла Грушевського в рамках ювілейної наукової академії з нагоди 140-ліття народження Михайла Грушевського відбулися презентації нової монографії відомого українського вченого проф. Любомира Романа Винара „Михайло Грушевський і Наукове товариство ім. Шевченка: 1892 - 1934" (Ню-Йорк; Дрогобич; Львів: УІТ, 2006, том 8).

Зліва: директор Інституту українознавства Ярослав Ісаєвич, президент УІТ Любомир Винар, директор Музею М. Грушевського Марія Магунь

Проф. Л. Винар розповів про історію та зміст цього видання. Про книгу розповів упорядник видання д-р Євген Пшеничний. Це вже друга монографія проф. Л. Винара про М. Грушевського і НТШ – першу було видано у Мюнхені в 1970 р. (Вид-во „Дніпрова хвиля").

Серійне видання „Грушевськіяна" було започатковане в 1974 р. з нагоди відзначення 40-ліття смерти М. Грушевського. Головним завданням серії є видання праць М. Грушевського та про нього, друк джерельних матеріялів і довідкової літератури. Сім випусків „Грушевськіяни", включають його автобіографії та їхню аналізу, працю М. Грушевського про В. Антоновича, дослідження про вченого. Попередній том, виданий у 2003 р., містить перевидання збірки статтей М. Грушевського „Наша політика" (1911 р.) і рідкісні матеріяли, пов'язані з конфліктом в НТШ 1913 р.

Книга Л. Винара, не зважаючи на значну кількість наукових досліджень численних авторів, є першою в Україні, спеціяльно присвяченою важливому для становлення української науки періоду праці М. Грушевського в НТШ, коли установу з громадської було зусиллями М. Грушевського і його сподвижників перетворено на наукову. В цій праці автор на основі широкої джерельної бази аналізує всі періоди діяльности М. Грушевського в НТШ в контексті розвитку української науки і культури. В першому розділі автор показав ролю М. Грушевського у розвитку наукового життя. Вчений на той час очолював Історично-Філософічну секцію та Археографічну комісію, де виголошувалися й обговорювалися доповіді членів, до чого залучалися й молоді дослідники – студенти університету, вихованці його наукового семінару, що формувало базу для подальшого розвитку науки. М. Грушевський, який певний час був "управителем бібліотеки", започаткував обмін виданнями зі слов'янськими та іншими іноземними книгозбірнями, що невдовзі зробило бібліотеку НТШ однією з найкращих українознавчих бібліотек. Він був також ініціятором стипендій на проведення наукової праці, а в 1897 р. створив Фонд Грушевського для допомоги молодим дослідникам. Все це в цілому позитивно впливало на наукове зростання НТШ.

Автор розкриває ролю М. Грушевського у розвитку видавничої діяльности Товариства. Як відомо, від 1895 р. М. Грушевський став головним редактором „Записок" НТШ і до 1914 р. зредагував 120 томів. Відредагував історик і 9 томів серії „Руська Історична Бібліотека". Безперечно, дуже важливою була редакторська праця М. Грушевського у важливій серії „Джерела до історії України-Руси", де видавалися унікальні джерела з історії України.

Другий розділ праці Л. Винара присвячений діяльності М. Грушевського на посаді голови НТШ у 1897 – 1914 рр., де окрему увагу дослідник приділив вивченню активної діяльности вченого з розвитку Товариства, його ролі в розв'язанні більших та менших внутрішніх конфліктів, цілеспрямованої праці по перетворенню НТШ в „Українсько-Руську Академію Наук", що здавалося можливим зреалізувати в умовах Габсбурзької імперії, в якій постали югославська, польська, сербська, чеська академії. Виходячи з концепції перетворення НТШ на Академію наук, М. Грушевський багато робив для розбудови наукових установ НТШ.

Останній, третій розділ праці розкриває зв'язки М. Грушевського з НТШ на еміґрації і після повернення в Україну. Значну частину книги займають додатки, де поміщено важливі документи з історії НТШ під час головування Михайла Грушевського.

В Україні книгу було також представлено в Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка та Національному університеті „Острозька академія". Презентація книги в США відбулася 3 грудня в Українській Вільній Академії Наук.

Марія Магунь

Спомин про голодне дитинство

Після прочитання листа члена Національної спілки письменників України, лавреата нагороди ім. В. Стуса, поета Мойсея Фішбейна про те, як мати тягнула живого хлопчика в могилу („Свобода", 1 грудня ц. р.), я хочу поділитися з читачами споминами про трагічні ситуації з моєї біографії в період Голодомору.

Ростислав Василенко, Заслужений артист України, Юніон, Н. Дж.

Щоб уникнути голоду в розтерзаному Києві, бабуся взяла маму і мене на свій хутір. Разом було там у нас 150 десятин землі, яку здавали для обробітку орендарям „з половини", також був ще ліс, який використовувався на будівельний матеріял.

У 1921–1930 рр. почався геноцид українського селянства через колективізацію. У нас відібрали землю і будинки, вся родина переїхала до Києва. На нашу родину влада дивилась зі зневагою, вуличні діти дражнили мене: „Бєлая моль!". Треба було з чогось жити. Дідусь був призначений настоятелем Вознесенського собору в Переяславі, і на літо відділ народної освіти призначив маму вихователькою в будинку безпритульних в Переяславі.

(...) Мамина сестра Вікторія теж хотіла бути ближче до батька в Переяславі, і тоді відділ народної освіти призначив обох, маму і її, учительками в село Пологі Яненки. Переїхали ми туди в 1932 році, і я пішов в 7-му клясу, мешкали ми з мамою в будинку школи з вікнами на цвинтар, що був поруч, а тьотя Вітя (мамина сестра) з двома дітьми, Вітюнею, 5 років, та Костею, 10 років, в родині селян.

Наступив страшний 1933 рік. Село поволі почав охоплювати голод. Інструкції з центру вимагали здати державі зерно, не лишаючи нічого ні на харчі, ні на посів. Активісти-комсомольці, свої ж люди, як звірі, ходили по хатах, зривали підлоги, розривали погреби, перекопували городи і забирали все до останнього грама. Валки підвід весь час везли конфісковане зерно та інші харчі в район для держави. Там зерно зсипали в купи просто надворі, дощ гноїв те все, варта не підпускала нікого, – виконувався плян для держави. Зима скувала село холодом і смертним голодом. Поварили і поїли котів і собак. Як сніг розтанув, люди почали пухнути з голоду. Опухла і моя мама, тіло налилось водою, коли торкнути – під пальцями утворювалась порожнеча, що не зразу заповнювалась. Маму повезли в лікарню в Переяслав, а звідти – в санаторію для вчителів, здається, у Ворзель біля Києва, а я лишився сам у великому, порожньому шкільному будинку. Хоч на вересень я мусів бути у 8-ій клясі, школа не працювала, директор з жінкою взагалі десь виїхали, за огорожею був зразу цвинтар, на якому росли акація та кропива, що було для мене основними харчами. Білу акацію я їв сиру, а з кропиви та конюшини варив „суп". Мене обсіли воші, я розкладав свою одежу на дворі і люто воював з ними.

Сестра мамина – тітуся Вітя – від голоду вже не могла ходити, і її директор школи перед своїм від'їздом відправив в Переяславську лікарню. Її старшого сина Коку батько забрав до себе в Проскурів, а 5-річного Вітюню примістили в сільський дитячий притулок. Тітуня Вікторія умерла від голоду в Переяславській лікарні. Я був у розпуці, що мій двоюрідний братик Вітюня не зі мною, і одного дня пішов у той притулок відвідати його. Діти-сироти були зібрані в одній великій хаті і раз на день їм варили юшку з якогось лушпиння. Маленький Вітюня, побачивши мене, розплакався, стояв голенький, тримаючи в ручках брудні труси, казав, що голодний, і просив мене забрати його з собою. Я йому пояснював, що в мене нема чого їсти, маму забрали і я сам зриваю з дерев білу акацію і їм.

– Я тобі буду зривати акацію з дерев, тільки візьми мене, Ростику, візьми, – плакала нещасна дитина.

– Але ж, Вітюню, вам тут хоч раз в день щось варять, а я ж нічого не маю, – пробував я заспокоїти братика, і так ми розійшлись у сльозах. Пригадую, я не міг заснути в ту ніч і все думав, що мені робити, врешті вирішив забрати Вітюню до себе. Вранці я нарвав на цвинтарі свіжої акації, змішав з конюшиною та білою серединою сояшничиння і між цеглинами на блясі напік „маторжаників", як звали в селі пляцки з трави. Приготувавши цей „обід", я пішов в дитячий притулок по Вітюню. Не заходячи зразу до дітей, я пішов у прибудівку-канцелярію.

– Я хочу забрати Віктора до себе. Ми будемо вдвох, поки моя мама повернеться, бо мені й страшно самому в порожній школі, – звернувся я до управительки. Вона щось робила при столі, подивилась на мене і мовчала. Потім підійшла до мене, обійняла і, поцілувавши в голову, сказала:

– Вітюня сьогодні вночі помер.

Поховали його десь у спільній могилі на тому ж цвинтарі біля школи. Могили готували заздалегідь, передбачаючи наперед, скільки за кілька днів умре з голоду. Якщо вмирало більше, тоді могилу розширяли. На цвинтарі була і церква та каплички, куди звозили трупи. Клали просто на підлозі, дверей не було. Ці, переважно голі, трупи лежали там день-два, поки не зберуть більше. Я був вражений смертю Вітюні, що з притулку побіг додому і довго плакав. Так і не знав, в якій ямі його поховали.

У мене був приятель Микола, мав сестричку Параску, років 8, ми часто блукали по цвинтарю, їли цвіт акації і заглядали в капличку. Не раз бачили, що частини тіла у трупів були повідрізувані, – це доведені до розпуки та божевілля люди рятували себе від голодної смерти. Так почалося в селі людоїдство. Одного разу вдень я морочився у дворі біля церковного паркану з „маторжаниками" і побачив, як на цвинтар з вулиці біжать люди. Переліз через паркан і я. Бачу – люди оточили наперед викопану яму, яка була замала для кількости трупів, і, розкопуючи її, знайшли зариту відрізану жіночу голову, руки і ноги, все це лежало вже на землі коло могили. До ями привели чоловіка.

– Це твоя жінка? – спитав голова сільради. Чоловік мовчав.

– Питаю, Іване, чи це твоя жінка? – повторив голова і вдарив ломакою по плечах.

– Моя, – почули люди тиху відповідь.

– Це ти вбив її? – Мовчання. Знову удар.

– Я.

– Що ти зробив з нею?

Довга мовчанка, а тоді тихий шепіт:

– Засолив у діжці.

Всі рушили до його хати, ми, діти, теж, але нас в хату не пустили. Там знайшли у великій діжці порізане на шматки і засолене тіло. Чоловіка того відвезли в Переяслав, казали, що його судили і розстріляли. Але людоїдство не припинилось. Тиняючись по сільських вулицях, я чув, як, сидячи на призьбах, опухлі від голоду або худі, як кістяки, люди говорили про канібалізм в сусідніх селах.

Коли мою опухлу маму забрали, то іноді хтось з жалісливих селян давав учительському синові трохи якоїсь юшки, але те скоро припинилось, бо у людей і самих не було чого їсти. Свого товариша Миколу я не бачив довший час, і колись зустрів на вулиці біля школи його сестричку. Вона сиділа біля паркану, колупаючись патичком у піску. Ручки худенькі, як той патичок.

– Парасю, де ж ти була? – зрадів я. – Приходьте з Миколою до мене, бо я ж сам. А де Микола? – Параска мовчала і далі розгортала патичком пісок. А потім глянула на мене байдужими синіми очима і прошепотіла:

– Ми його з'їли, – встала і пішла. Мені стало страшно. Згадав, що як я у них був останній раз, мені давали якусь юшку, в ній ніби плавало якесь м'ясо, на запит, де ж Микола, казали, що пішов до дядини. Після зустрічі з Парасею я зачинився в школі і довго плакав.

На даху шкільного будинку була радіоантена, і одного разу я побачив, що на ній сиділа велика чорна ворона. Я знав, що в школі була дрібнокаліберна рушниця і в ній один патрон. Я швиденько приніс рушницю, прицілився і вбив ту ворону. Два дні я варив суп з вороночим м'ясом і конюшиною.

Пройшло голодне літо і наступила осінь. Я вже не міг ходити і тримався за стіни, бо крутилась голова. І ось одного вечора я почув стукіт у двері. – „Хто там?" – спитався. – „Це я, Ростичок, мама, відчини", – почув я мамин голос. Радості моїй не було меж. Ми обоє плакали від щастя. Маму підлікували, пухлість тіла зникла, і хоч вона була і далі слаба, виснажена, худа, але жива. Привезла мені дещо, але хліба давала лише маленькі шматочки, так їй порадили, бо були випадки, коли голодна людина зразу наїдалася, то витворювався заворіт кишок. Розповідала, що рідня зібрала якесь уціліле золото і його здали в Києві в державну валютну крамницю, на виміну за продукти, та вислали мені харчову посилку в с. Пологи Яненки, зашивши її в кольорову наволочку від подушки. Свята наївність! Тієї посилки, звичайно, я не одержав, а пізніше біля хати листоноші висіла на шнурку серед білизни і мамина кольорова наволочка.

По закінченні шкільного 1934 року мама почала клопотатися через київський міський відділ народної освіти, щоб її перевели на працю до Києва. В Переяславському районі лишились дві могилки тьоті Віті і Вітюні, собор в Переяславі, де дідусь був настоятелем закрили, а йому, як „служителю культа", порадили знайти „більш корисну для народу працю". А дідусь уже тоді мав 72 роки. Може, тому, що в Києві в той час були потрібні вчителі чужоземних мов, прохання мами було задоволене, і в 1934 році ми повернулися до Києва.

З книги „Життя в ґримі та без". Київ, 1999.

Болонський процес дає переваги

Україна долучається до Болонського процесу, мета якого – формування загальноєвропейського освітнього і наукового простору в ім'я підвищення конкурентоспроможности европейської системи науки і вищої освіти у світовому вимірі, а також для підвищення ролі цієї системи в суспільних перетвореннях. Минулого року в Україні розпочато впровадження в систему освіти принципів Болонської декларації. Про те, як це відбувається в державі в цілому та в окремих українських університетах зокрема, читачі „Свободи" довідаються з відповідей президента Національного університету „Києво-Могилянська академія" В'ячеслава Брюховецького на запитання Олександра Артеменка.

– Чи виявилися принципи Болонського процесу новими для Могилянки?

– Ні, практично всі вони були закладені в концепцію НаУКМА в 1992 році, тобто ще до започаткування Болонського руху. Тому що в основі першого статуту нашого університету лежить Хартія европейських університетів, й вона фактично містить усі принципи, на які спирається Болонська декларація і які вже значно пізніше були реалізовані багатьма европейськими країнами.

– Що таке двоступенева вища освіта і в якій мірі вона прийнята в Україні?

— Двоступеневий рівень освіти НаУКМА почав впроваджуватися ще з 1996 року. Було нелегко. Деякі потужні університети (ім. Т.Шевченка, наприклад) виступали проти маґістерських програм. Але ми довели, що ці програми можливі, і саме в пропонованому нами форматі. Сьогодні це вже загальноприйнято. Та питання із ступеневістю вищої освіти залишилося не вирішеним до кінця. Адже визнавши, що треба готувати бакалаврів і маґістрів, наші чиновники залишили проміжний ступінь – спеціяліста. Мало того, у нас в систему вищої освіти перейшли технікуми, що завжди вважалися середніми навчальними закладами. Як наслідок – маємо молодших спеціялістів, бакалаврів, спеціялістів, маґістрів. Така ієрархія й приводить до плутанини. Тим часом увесь цивілізований світ поділяє фахівців з вищою освітою дуже просто –бакалавр, маґістер, доктор наук.

Нерішучість у впровадженні певних реформ привела до того, що сьогодні дуже важко зламати цю ситуацію. А між іншим, до 2010 року, коли Україна має повністю ввійти у Болонський процес, відповідно узгодивши своє законодавство і дії з його принципами, залишилося обмаль часу. Формально перейти на двоступеневу вищу освіту досить просто, по суті — набагато складніше. Навчання за маґістерськими програмами відрізняється не просто назвою. Різниця – у принципі побудови навчального процесу. Скажімо, маґістри не вчаться за підручниками. Це рівень бакалавра, а маґістер вчиться за науковими журналами, на найновіших наукових досягненнях. І саме тому університети мусили б мати найвпливовіші світові видання в тих галузях, в яких вони готують маґістрів. А цього, на жаль, немає, за окремими винятками. Навіть ми не маємо повного зібрання періодичних видань, де друкуються найновіші праці. Передплачувати їх усі досить дорого. Ми, звісно, маємо у своїй бібліотеці величезний інтернет-ресурс, але цього не досить, і це також потребує коштів.

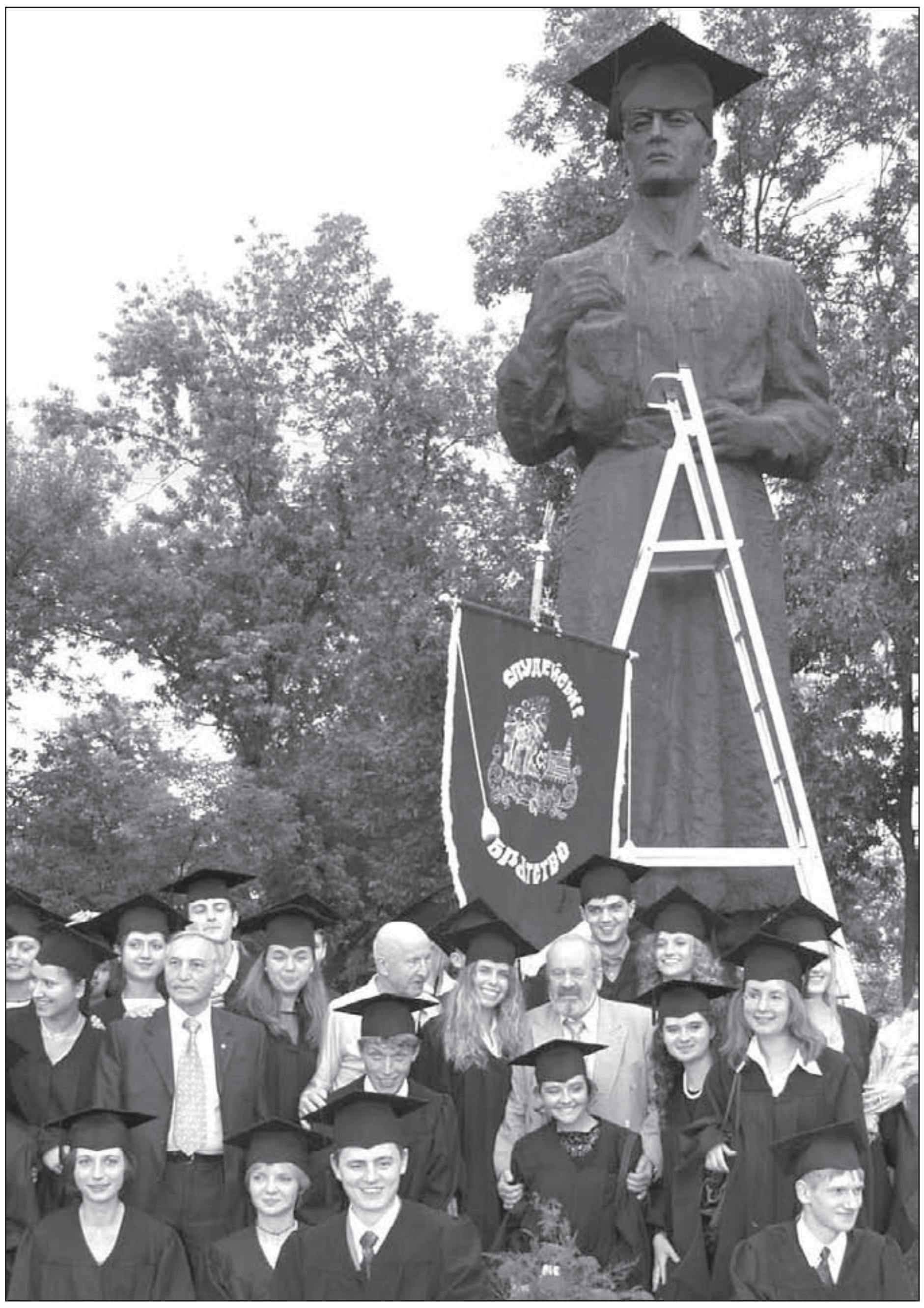
– А як у Болонському процесі почуватимуться наші аспіранти і докторанти, кандидати і доктори наук?

— Проблема нашої аспірантури і докторантури виглядає значно складнішою. Хоча там теж існує формально просте розв'язання. Воно полягає в тому, що, скажімо, віднині – як це сталося в країнах Прибалтики, певною мірою в Польщі – держава визнає, що кандидат, доктор наук вважаються еквівалентом PhD. А далі продукують уже не кандидатів чи докторів наук, а тих самих PhD – докторів філософії. Це загальноприйнята назва в усьому світі. Кандидати наук не будуть заперечувати, бо вони піднімаються на вищий рівень, та й доктори нічого не втрачають. Але проблема полягає в іншому: як готувати PhD, які, між іншим, будуть в усіх галузях? Адже вся справа в тому, що наші аспірантуру і докторантуру не можна порівнювати з тою докторантурою, де готують PhD. Там це може тривати від п'яти до восьми років, бо то дуже серйозне навчання. Студенти на PhD (так їх там називають) вчаться значно інтенсивніше, ніж на бакалавреаті чи маґістеріюмі. Це дуже напружений процес. До 2010 року, навіть якщо ми вже в наступному, 2007-му, почнемо нормальну докторантуру в болонському розумінні, ми не встигнемо її розгорнути. Сьогодні проводяться два експерименти з впровадження докторських студій – у Львівському університеті і в НаУКМА. Тобто ми самотужки намагаємося впровадити ці системи. Але ж вони не корелюються із законодавством. Може виникнути така складна ситуація, що ми випустимо оцих PhD, а їх не визнаватимуть в Україні, як, до речі, трапляється з деякими нашими випускниками й, очевидно, не тільки нашими. Вони захистили на Заході PhD дуже високого рівня, а повертаючись сюди, не визнаються не те що докторами, а й кандидатами наук. Їх змушують перезахищатися на кандидата наук, що є абсолютним нонсенсом у країні, яка підписала Болонську декларацію.

– А чим приваблює Болонський процес українських студентів? Можливістю працювати за кордоном?

– Найкращі наші випускники, як теперішні, так і ті, що вчилися за радянських часів, можуть працювати за кордоном і без Болонського процесу в будь-якій галузі. За винятком хіба що медичної, де в нас вишкіл не такий, як слід. Болонський процес насамперед має підвищити рівень контролі за засвоєнням студентами знань і вміння використовувати ці знання, якість навчального процесу, мобільність студентів. Мобільність студентів не означає, що вони готуються для праці за кордоном. Студент НаУКМА може, провчившись у ньому один рік, наступного – поїхати до Львівського університету, потім – до Дніпропетровського, повернутися і завершити навчання в нас.

Болонський процес покликаний вирішити насамперед проблему якости навчального процесу. Це його найголовніший принцип, і коли ми це збагнемо, тоді й решта принципів освіти дуже легко увійде в наш освітянський побут.

В'ячеслав Брюховецький зі студентами під час акції „Чистий Сковорода"

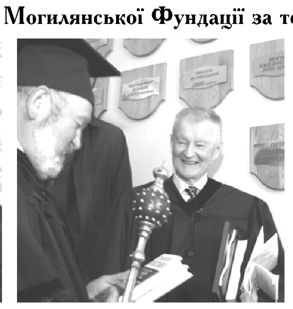

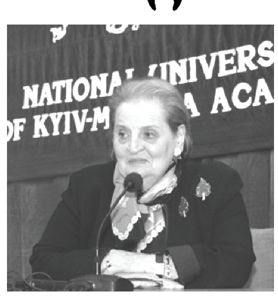

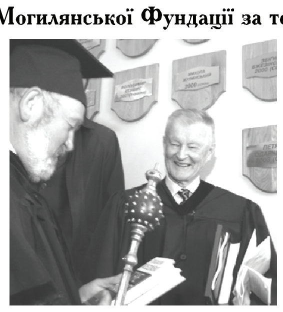
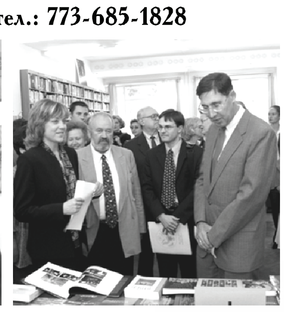

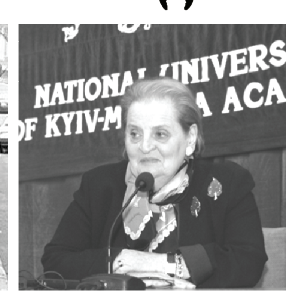

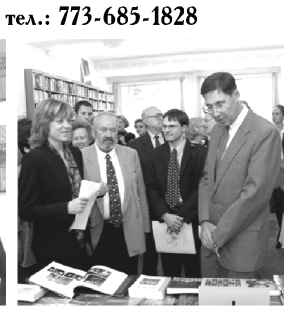

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ

Подаємо ще один документ з Державного архіву Російської Федерації (початок в ч. 51 і 2), який свідчить про постійну увагу кремлівських провідників до національно–визвольних змагань в Україні. У донесеннях з України відчутне намагання показати переможні здобутки військ НКВД і героїзм її вояків. Водночас це, попри їхні наміри, засвідчує, що НКВД мав перед собою мужнього супротивника, подолання якого коштувало великих втрат чекістам.

Москва, НКВД СССР, тов. Берії
Цілком таємно, зі Львова
23 березня 1945 р.

Доповідаю про результати окремих акцій, проведених за останні дні.

1, 12 і 13 березня ц. р. за даними аґентури силами оперативного загону Цуманського РВ НКВД Волинської області, Деражненського РВ НКВД Рівненської области і підрозділу 277-го стрілецького полку військ НКВД проведено акцію з ліквідації об'єднаних решток раніше розгромлених банд „Гамалії", „Лиса", „Далекого" і боївки СБ „Колі", які входили до складу куреня „Галайди" загальною чисельністю до 270 осіб, які оперували на стику двох районів.

В ході бою і дальшого переслідування за 12 і 13 березня ц. р. вбито 169 бандитів, захоплено живими 2. Серед вбитих розпізнані голова суду УПА на псевдо „Змій", чотові „Дуб" і „Мороз" ройові „Береза" і „Черешня". Узято трофеїв: ручних кулеметів – 8, автоматів – 10, гвинтівок – 53, пістолетів – 4, ґранат – 7, набоїв – 5,200. Вбитий один службовець НКВД і 2 рядових бійці, поранено 8 бійців.

За 14 березня, продовжуючи акцію з зачищення населених пунктів Острожецького району Рівненської области, чекістсько-військова група НКВД зіткнулася з кінною бандою „Вихоря" і з особистою охороною командувача групи південного УПА „Змія", невстановленої чисельности, і розгорнула бій. В ході бою були виявлені дві групи вершників під командою бандита „Мітли". В результаті бойових дій вбито 67 бандитів, серед них розпізнаний провідник банди „Вихор" і його заступник „Івась". Захоплено живими 6 бандитів. На полі бою підібрано гранатометів – 3, станкових кулеметів – 1, ручних кулеметів – 4, автоматів – 11, револьверів і пістолетів – 13, гвинтівок – 13, ґранат – 13, набоїв –2,300. Наші втрати: вбито 2, поранений – 1 вояк.

Ланчинський РВ НКВД від аґентури дістав дані, що в селі Чорний Потік Печеніжського району Станіславської области розташувалася сотня „Вихоря" числом понад 100 осіб і перекрила усі підходи до цього села. У ніч на 10 березня, використовуючи досвідчених провідників, прикордонний загін військ НКВД Прикарпатського округу разом з бійцями винищувального батальйону раптово напали на банду і розпочали бій. У результаті бою і переслідування вбито 77 і захоплено живими 39 бандитів. Узято трофеї: ручних кулеметів – 10, гвинтівок – 19, пістолетів – 2, ґранат – 39, набоїв – 3,260.

12 березня ц. р. за даними аґента „Білого" в селі Орішковці Копичинського району Тернопільської области оперативний склалд РВ НКВД і підрозділ 225-го окремого стрілецького полку внутрішніх військ НКВД провели акцію з розгрому і ліквідації Копичинського повітового проводу ОУН. В результаті проведеної акції вбито 11 бандитів, серед яких розпізнані провідник Копичинського повітового проводу ОУН Шунк, референт пропаґанди „Орлик", референт СБ „Роман" і військовий розвідник Никольчишин. Узято станкових кулеметів – 1, автоматів – 3, гвинтівок – 2, револьверів – 2, ґранат – 8 та різні документи.

15 березня ц. р. подрозділ 187-го окремого стрілецького полку внутрішніх військ НКВД разом з оперативним складом РВ НКВД під час проведення акції в Богданецькому районі Тернопільської области оточив банду УПА невстановленої чисельности і розпочав бій. В результаті бою банда майже повністю ліквідована. Вбито 42 і захоплено живими 18 бандитів. На полі бою підібрано ручних кулеметів – 1, гвинтівок – 36.

14 березня ц. р. оперативний склад РВ НКВД і підрозділ внутрішіх військ НКВД провели акцію з ліквідації банди „Ярка", яка діяла на терені Острівського району Рівненської области. В результаті акції і бою зі складу банди вбито 39 бандитів. Узято трофеї: ручних кулеметів – 2, автоматів – 2, гвинтівок – 19, пістолетів – 2, ґранат – 17, набоїв 1,650, коней – 28, возів – 28.

НКВД УССР Рясной
(ДА РФ, ф. 9401, опис 2, справа 94).

„Міт Ялти"

Закінчення. Початок в ч. 3

Д-р Іван Гвозда

Тегранська конференція була важливою для Східної Европи, бо на ній було вирішено розпочати Другий фронт в Европі та досягнуто порозуміння щодо післявоєнних кордонів Польщі. В Теграні Сталін, щоб залякати альянтів, оголосив, „що він одержав від Гітлера обітницю миру", і що відбулися в цій справі зустрічі в Стокгольмі. Треба підкреслити, що німецько-совєтські контакти справді мали місце кілька разів до часу капітуляції Німеччини. Сталін, одначе, не пішов на німецькі пропозиції – він був певний, що спілка з Заходом на дальшу мету принесе совєтам далеко більші зиски.

Рузвельт продовжував панікувати, що Сталін може справді домовитися з Гітлером в справі ще одного поділу Східньої Европи в історії їх країн. Рузвельт напевно журився також і америко-японською війною, яка була в повному розпалі на далекому Сході. Рузвельт побоювався, що успіхи совєтських військ на східньому фронті, якщо альянти якнайскоріше не перетнуть шлях і не стримають совєтський фронт в Берліні, можуть закінчитися окупацією совєтами цілої Німеччини, Скандинавії, і навіть допомогти французьким комуністам перебрати в свої руки Францію.

Англійці, зі свого боку, журилися можливими неґативними наслідками на випадок передчасного альянтського десанту в Европі. Англійці також мали, згідно з Блеком, свої пляни щодо десантування своїх військ в Европі. Вони хотіли б здобути Балкани, починаючи від Адріятики, через Трієст і Люблянський Провал, і добитися до Відня, – плян, від якого Америка відмовилася в користь десантування в Нормандії.

В Теграні було зроблене „важливе таємне рішення в справі кордонів Польщі з Совєтським Союзом", – йшлося про посунення її 200 миль в сторону Заходу від передвоєнної межі, що майже збігалося з лінією, яку Іден назвав Лінією Пакту Рібентропа-Молотова – лінією 1939 року. „Польща одержить 200 миль німецької території на її західній межі як компенсацію" за передання Західної України Росії. До речі, населення Галичини було подвійно покривджене: по-перше, його більшу частину віддано Росії, а меншу, західню, насильно вигнано в 1947 році на західньо-понімецькі землі Польщі (Подібний „арбітраж" може знову повторитися, хоч і не в такій самій формі, якщо українська нація не схаменеться). Альянти в той час також віддали Росії балтійські держави.

В лютому 1944 року Европейська Дорадча комісія приділила Росії 40 відсотків Німеччини з тим, що її половина знаходилася в межах нової Польщі. Це рішення було схвалене Черчілем і Рузвельтом на другій Квебецькій конференції у вересні 1944 року. Окрім того, Черчіль, без погодження з Рузвельтом, в жовтні 1944 року в Москві віддав Росії, як пише Блек, 90 відсотків впливів в Румунії, 75 відсотків в Болгарії і в Мадярщині, 50 відсотків в Юґославії й 90 відсотків у Греції. Задля абсолютної контролі над країнами Східньої Европи Сталін по війні в тому просторі тримав 300 дивізій війська. Лише Грецію ледве вдалося вберегти від її тотального підкорення Росією.

„В лютому 1945 року під час конференції в Ялті на кордонах Німеччини стояло військо переможців, східніх і західніх альянтів". Згідно з Блеком, Америці було потрібно ще до кінця війни заснувати Організацію Об'єднаних Націй, щоб ефективно реалізувати свої світового маштабу інтереси, як також було потрібно світове партнерство у війні з Японією; щонайменше до часу готовности атомової зброї. За ціну як дотепер рішніх, так і майбутніх поступок на користь Москви, Сталін погодився на заснування ООН, і на включення по трьох місяцях у війну проти Японії. Як відомо, Америка за це віддала Росії деякі території Японії й Китаю.

Далі Блек подає ряд положень Ялтинського договору, які він називає – „Спільно узгоджені брехні". Йдеться тут про підтвердження окупації Німеччини альянтами, включення Франції в число країн – переможців. і як співзасновника ООН; Деклярацію визволення Европи і Деклярацію в справі Польщі. Їй обіцяно – як „винагороду" за героїчне Варшавське повстання – національну суверенність, демократичний уряд і допомогу. Проголосили протоколи в справі переміщених осіб, воєнних злочинців, в справі доступу совєтської фльоти у простір Середземного моря, в справі Японії, можливости для США і СССР мати по три голоси в ООН (пізніше США від цього відмовилися).

Блек підкреслює, що вклад Черчіля у захист західньої цивілізації „є понад можливостями оцінення". Одначе, водночас він осуджує Черчіля і його намагання оскаржити Рузвельта за його дворушництво щодо віддання Польщі під совєтський вплив; за те, що, як вважає Мартін Ґілберт, Рузвельт на приватній зустрічі зі Сталіном в Ялті 8 лютого 1945 року висловився у тому сенсі, що обіцянку дати Польщі демократію треба трактувати як ілюзію. Блек вважає, що ці закиди на адресу Рузвельта є безпідставні. Він також вважає, що до міту належить здогад про вплив Алджера Гиса, комуніста і совєтського аґента, на Президента Рузвельта. Блек стверджує, що розум Президента не був притемнений станом його здоров'я і що це не впливало неґативно на якість його політичних рішень.

„Західні провідники, – каже Блек, – успішно вив'язувалися з завдань в Ялті". Німеччина, яка ніколи не була певна, чи вона звернена на схід чи на захід, з'єдналася з Заходом, за що її було щедро нагороджено. Хоч Польща, з огляду на її географію і характер сусідів, була покривджена, зате Захід чимало скористав в сенсі геополітики. „Ялта, – акцентує Блек, – була програною для совєтів". Росія виграла лише ті території, які її вдалося включити у свою сферу впливів внаслідок її воєнних акцій". „Тому, – каже Блек, – Президент Америки ніколи не повинен порівнювати Ялту з дипломатичними успіхами нацистів в Мюнхені і в Москві". Блек цитує англійського історика А. Й. Р. Тейлора, який писав, що Рузвельт „був єдиний, хто знав, що він робив. Він довів до того, що Америка стала найбільшою силою світу. Обидва, Рузвельт і Черчіль, були необхідними особистостями... Їхні великі організаційні, моральні і військові успіхи уможливлені успіхами дипломатичними".

Не можна промовчати факту, що на кінець війни Заходові, окрім Америки, ледве вдалося зберегтися цілим. Ледве чи, будучи змушеним вести ще сорок п'ять літ холодну війну з СССР, варто себе проголошувати переможцем останньої світової війни. Зрештою, сьогочасний тероризм в недорозвинутому світі є наслідком затяжної колись „терoризуючої" совєтської пропаґанди проти західньої цивілізації, що привело значну частину людства до втрати традиційних вартостей, до нігілізму і крайнього секуляризму.

В Східній Европі перспективи на суверенітет, соборність і демократизм колишніх совєтських республік, включно з Україною, сьогодні знову загрожені російською претензією на відновлення імперії. Не „Міт Ялти", а навпаки – совєтські успіхи в Ялті знову уможливлюють відродження російського „фенікса".

ЦИТАТА ТИЖНЯ

„Порушень прав людини так багато, такий величезний масив, що навіть ті успіхи, які мають правозахисні організації, просто губляться в цьому загальному масиві порушень, і тому ззовні здається, що взагалі ніяких успіхів нема. Треба ще більше розвивати правозахисні організації, щоб їх ставало більше, щоб вони були в кожному реґіоні, в кожній області".

Євген Захаров,
співголова Харківської правозахисної групи, кандидат на посаду омбудсмана

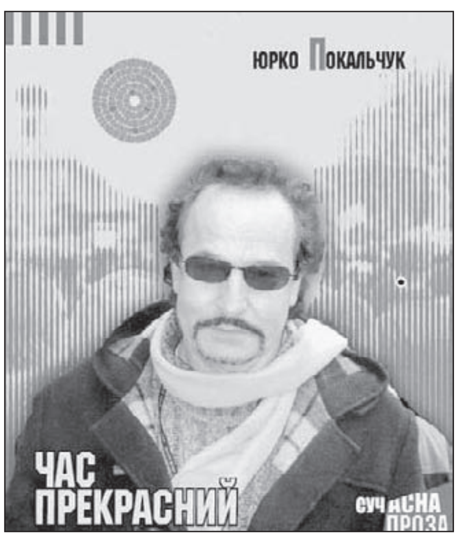
Вперше в Україні: авдіокниги!

Презентація цього справді модерного видання – на компакт-дисках – відбулась в Києві в середині грудня минулого року і здобула широкий розголос в пресі. Здійснення цього проєкту преса назвала „національною культурною подією”. Заслуга належить київській компанії „А.Е.Л”

В телефонному інтерв’ю директор компанії Олена Жигилевич розповіла мені, як проєкт цей започаткувався.

Рік тому три однокласниці-випускниці київської української школи № 172 (окрім самої Олени ще Саша Правдива та Вікторія Корсун) задумали, здавалося, на той час неймовірне: пропаґувати українське художнє слово у вигляді звукової книги, тобто на CD. Це тут, у Штатах, звикли до того, що навіть на гайвеях водії слухають „по дорозі” звукову художню книжку. В Україні ця культура тільки народжується. Вона відповідає потребам нашого динамічного віку, дає можливість зайнятим людям раціонально використати час. Потиск гудзика – і ми віртуально опиняємося в Івано-Франківську і чуємо живого Юрія Андруховича, чи то в Києві – і чуємо Ларису Хоролець, яка читає читає твір Ірени Роздобутько… Чи казку „Страж-гора”, вдостоєну нагороди Т. Г. Шевченка – читає сам автор – відомий письменник і фольклорист Степан Пушик.

Нове видавництво автори назвали просто: „Авдіо-електронна література” – „А.Е.Л.“. Свою діяльність вони для себе визначили на межі підприємництва і літератури, частково прибутковю, частково – гуманітарно-благодійну, бо мають на увазі допомогу публічним бібліотекам, лікарням, Українському товариству

сліпих. Наголошуємо, що проєкт – ексклюзивний (винятковий), тому що вперше в Україні йдеться про авдіовидання творів саме сучасних українських письменників, і це означає, що вперше в Україні вирішується питання авторського права для авдіоваріянту літератури.

Автор ідеї проєкту Олена Жигилевич переконана, що голосові книги не зменшать бажання читати, навпаки – розширять коло людей, яким література стане близькою. Отож уже сьогодні шанувальники української літератури мають можливість придбати 10 дисків – авдіокниг авторів з серії „Сучасна українська проза” та два

диски з серії „Театр перед мікрофоном”. В останні ввійшли драми Лесі Українки з „Золотого радіофонду“, як вони звучали на радіо у виконанні найвидатніших українських акторів, починаючи з 1950 р. („Камінний господар”, „Одержима”, „Лісова пісня”, „Оргія”, „Осіння казка” – всього дев’ять творів). Ці серії продовжуватимуться поряд з випуском інших.

У першу десятку потрапили найоригінальніші, найцікавіші автори – від уже добре відомих Юрка Покальчука та Степана Пушика, до наймолодшого, Любка Дереша, який в свої 22 роки видав уже четвертий роман.

Серед сучасних авторів – Юрій Андрухович, Тарас Прохасько, Степан Пушик, Юрій Покальчук, Юрій Винничук, Любко Дереш. Київських літераторів представляють Ірен Роздобутько та Лариса Денисенко.

Презентація авдіокниг зібрала відомих авторів, акторів, літературознавців, численну київську інтелігенцію, справді стала помітною культурною подією. Господарі підготували її з такою ж любов’ю, старанням і фантазією, як і весь проєкт. Відповідне „мовно-літературне” оформлення залі: на екрані – розповідь, як зароджувалась література, добірка з кінофільмів – як звучала українська мова в різні періоди XX століття. Виступала також популярна львівська „Піккардійська Терція”.

А далі – продовжуватимуться започатковані серії і з’являться нові. Найближчим часом – серії „Зарубіжна література в українському художньому перекладі”, „Казки буття”, „Освітня література“.

Нещодавно директор „А. Е. Л.“ Олена Жигилевич повідомила мені, що за перший святковий тиждень 2007 року уже куплені в крамницях кілька дисків і, що важливо – покупці зізнались, що не читали раніше книг українською мовою.

Дівчата з „А.Е.Л.“ раді, що ідея українських авдіокниг виявилася корисною і перспективною.

Лідія Коваленко,
Ню-Джерзі

Адреса в інтернеті для зацікавлених: www. ael.com.ua.
Електронна адреса листів і замовлень: ael@ael.com.ua

„Я серце в пісню переллю“

„На крилах пісні“, „Пісенний зорепад“, „Тисяча скрипок“ – під такими назвами видавалися в Україні авторські збірки пісень для дітей та молоді талановитого, працьовитого і невсипущого поета й композитора Анатолія Житкевича, який живе й працює в Торонто.

Писати в обставинах нелегкого еміґрантського життя поезії й музику до них та ще й видавати збірки за свої зароблені в Канаді гроші, може тільки відданий серцем і душею український патріот. А мистцеві уже й немало літ, бо народився він у 1940 році на Вінничині, вищу освіту здобув у Дрогобичі, близько тридцяти років працював викладачем музики спочатку в Кам’янці-Подільському, а потім в Тернопільському педагогічному інституті та школах Тернополя. Від 1998 року він разом з сім’єю живе й працює в Торонто. За вісім років еміґрантського життя в Канаді він написав понад три сотні пісень для дітей та молоді. Їх співають як діти в Україні, так в Канаді, зокрема в Торонто.

Як шкода, що тепер не називають авторів слів та музики пісні, а то б це ім’я було б почуте не один раз, бо в кожній зі шкіл з українською мовою навчання відомі його пісні „Музика землі“, „Семеро гномів“, „Перестук“, „Різдво“, „Радійте всі!“, „Доброта Миколая“ і популярна „Дорога до Бога“ із сердечними словами:

–Розкажи, матусю, мені все про Бога.

Де бере початок до Нього дорога?

– Від серденька, любий, від серденька, сину,

Проклади від серця до Бога стежину.

Нещодавно вийшла у світ у Тернопільському видавництві „Підручники і посібники“ нова збірка Анатолія Житкевича „Я серце в пісню переллю“. Отже, з’явилося ще 50 нових пісень для дітей та молоді, які знайдуть своїх шанувальників і виконавців. Бо не можуть лишити байдужими ось хоч би такі рядки:

І скільки б мені ще не жити,
Веселу й до болю сумну,
Я буду довіку любити,
Бо маю тебе одну
Моя Україно, моя Батьківщино,
Маю тебе одну.

У новий збірці Анатолія Житкевича є багато цікавих пісень: „Усі ми – діти Бога“, „Срібний пере-

(Закінчення на стор. 24)

Посол української музики

В Україні про Євгена-Ореста Садовського скупі відомості знаходимо лише в біографічних довідниках та в поодиноких статтях, розкиданих у періодиці.

Моє знайомство з цією обдарованою людиною почалося восени 2003 року, коли в Івано-Франківську відбувся Всеукраїнський фестиваль хорової музики імені Дениса Січинського. Це був особливий рік для мистця – рік його 90-ліття, тож земляки-львів'яни урочисто відзначили ювілей творчим вечором, на який отримали запрошення й іванофранківці. З того вечора зав'язалося листування, а згодом і думка про проведення творчого вечора в Івано-Франківську.

Народився мистець 5 травня 1913 року в с. Ріпневі на Львівщині, у священичій родині. Навчаючись у Золочівській гімназії, вчився гри на скрипці, керував шкільним хором. З 20 років вступає до мандрівних галицьких театрів Панаса Карабіневича, згодом до театру Богдана Сарамаги, театру ім. Івана Тобілевича, з якими чотири роки мандрує Галичиною. Маючи добрий голос (тенор), співає провідні опереткові партії, акторську працю поєднує з керівництвом хором. В 1938 році вступає до театру Йосифа Стадника, а 1939-го переїжджає до Станиславова. Спершу працює хормайстром і актором, вчителем співу у двох школах, співпрацює у філярмонії з новоствореним Гуцульським ансамблем пісні і танцю як заступник диригента Ярослава Барнича, бере участь у постановці оперети „Шаріка". Під час війни в театрі ставлять „Наталку Полтавку", і він дириґує перші дві дії, а в третій співає партію Петра. Сезон 1943-1944 р. відкривається історичною драмою Ю. Косача „Марш Чернігівського полку", де виконавцем однієї з ролей був Є.-О. Садовський. У 1944 році митець організував хор з акторів коломийського, тернопільського і станиславівського театрів та об'їхав з ним усе Підгір'я.

У серпні 1944-го Є.-О. Садовський виїжджає до Австрії. З цього часу розпочинається його діяльність на ниві української музичної культури західної діяспори як дириґента, реґента, композитора, педагога. В Інсбруку 1945 року Євген Садовський стає дяком і дириґентом у Братстві св. Андрія, організовує спочатку мішаний, а згодом чоловічий хор, який співає і для українських переселенців, і для американських союзників у таборах Інсбрука. За допомогою Є.-О. Садовського восени 1945 року постає чоловічий хор „Думка". Управа хору запрошує Садовського очолити колектив і прибути до Бреґенца. Так постає хор „Ватра". Деякий час Садовський керує хором самостійно, згодом спільно з Левом Туркевичем, колишнім дириґентом Львівської опери, як його заступник.

Восени 1949 р. хор виїжджає до США. Євген Садовський переїжджає до Канади і разом з Левом Туркевичем 1950 року в Альберті відновлює діяльність „Ватри" та здійснює турне Канадою. Проте згодом хор припинив своє існування.

У червні 1951-го мистець переїжджає до Клівленду на посаду дяка-дириґента при парафії свв. апп. Петра і Павла, яка була однією з найбільших у США. Тут він керує церковним, шкільним хорами, шкільною оркестрою, здійснює постановки вистав. Згодом керує чоловічим квартетом, з яким записав 1953 р. платівку пісень дивізійників „Рімінські мелодії".

Тільки після проголошення незалежности України Є.-О. Садовський зміг відвідати рідну землю та ознайомити земляків зі своєю творчістю. 1992 року відбувся концерт із творів композитора у Золочеві з участю хорових колективів та Народної артистки України Ніни Матвієнко. Своє 90-ліття маестро відсвяткував 2003 року у Львові авторським концертом з участю провідних колективів Львівщини, дириґуючи на сцені. Відвідав і місто своєї молодості – Івано-Франківськ, як почесний гість Всеукраїнського конкурсу хорової музики ім. Д. Січинського. І ось повертається знову.

2 листопада 2006 року в залі обласної філярмонії відбувся творчий вечір Євгена-Ореста Садовського за його участю. Прозвучали твори композитора у виконанні провідних хорових колективів міста та окремих виконавців.

Ганна Карась

З газети „Галичина" (зі скороченнями), яку надіслав до „Свободи" Петро Твардовський

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Інститут історії України Національної Академії Наук України, Центральний державний архів вищих органів влади і управління України, Дослідний інститут сучасної української історії (Філядельфія) „Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки 1918 - 1920". Документи і матеріяли у 2-ох томах. Том 1. Видавництво ім. Олени Теліги, Київ, 2006 рік.

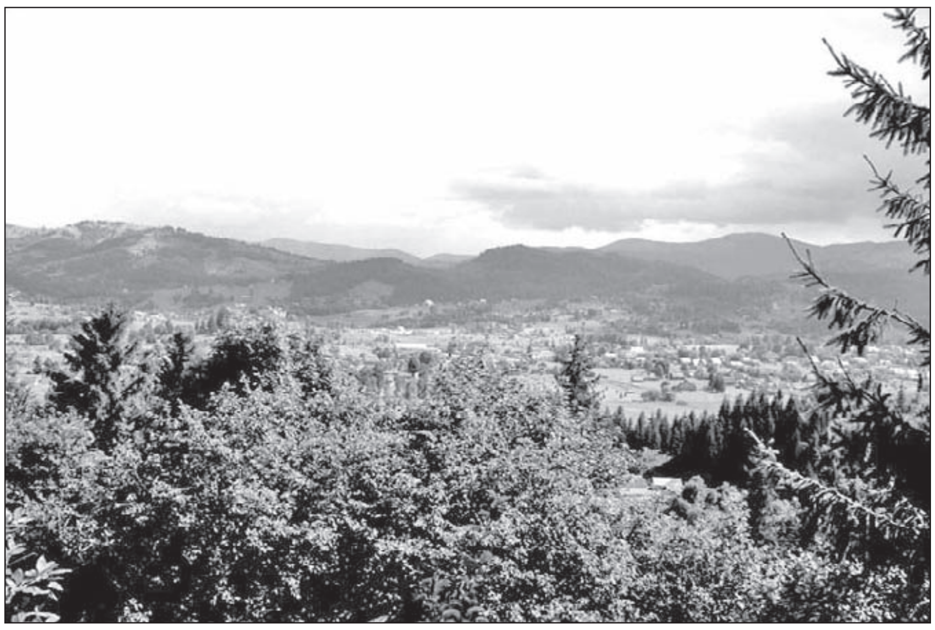
Інститут історії України Національної Академії Наук України, Центральний державний архів вищих органів влади і управління України, Дослідний інститут сучасної української історії (Філядельфія) „Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки 1918 - 1920". Документи і матеріяли у 2 томах. Том 2. Видавництво ім. Олени Теліги, Київ, 2006 рік.

„Смолоскип". „Українська гельсінська група". До 30-річчя створення: історія, документи. У книжці подано інформацію про формування та основні документи УГГ, короткі біографічні дані про її членів, про діяльність вашінґтонського Комітету гельсінських ґарантій для України, про Закордонне представництво групи та ін. Книжка віддзеркалює ролю, яку відіграла УГГ у боротьбі за незалежність України. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2006 рік.

Приїздіть на фестиваль „Великдень у Космачі“!

Столиця Гуцульщини, колиска Гуцульщини, „український Барбізон“ – так називають Космач. Село, де проживає кілька тисяч народних майстрів, які вміють робити все: меблі, будинки і церкви, вишивають, малюють писанки, тчуть, виготовляють народні музичні інструменти, народну ношу, дитячі іграшки, дерев'яну скульптуру... Село, де збереглися народні звичаї та обряди, де відбуваються весілля на конях. Село, назву якого лінгвісти тлумачать, як келія сонця, село, де в усьому домінує жовтогаряча барва. Московський журналіст Володимир Война написав: якби не було Космача, ми були б набагато біднішими.

На теренах Космацької Гуцульщини знаходяться численні соляні джерела, вода „Нафтуся“, „залізна“ вода тощо. В лісах Космаччини водяться рисі, вовки, ведмеді, куниці, видри, тхори, олені, борсуки, глухарі, омелюхи, голуби, снігурі, щиглики, а на літо прилітають сюди навіть чорні журавлі та горлиці. Тут рідкісна й рослинність: різні види рододендронів, мохів, тирличів, а також арніка, білозір, дев'ясил, родовик лікарський, купальниця, підсніжник, шафран, пізньоцвіт осінній, зозулинці, аконіт, буквиця, материнка, вовче лико...

З гори Рунок відкривається вся краса Космача. Фото: Юрій Білак.

З численних рослин гуцулки Космача готують барвники для фарбування ліжників і писанок. В народній творчості космачани дотримуються прадавньої символіки, серед якої домінують безконечник, штерн, спіраль, колесо, сонце, хрест, триквер, дзвінички, дерево життя, граблі, олень, півник... Символ колеса у Космачі поширений в різьбі, вишивці, ткацтві, писанкарстві. Це знак злуки найвищого спокою з напруженою силою, знак досконалости, образ Божої вічности, представлення безсмертности, яка виявляється в природі безперервним повторенням життя. Саме колесо і стало емблемою міжнародного фестивалю етноеволюції „Великдень у Космачі“, який відбуватиметься в нас 30 квітня, 1-2 травня 2007 року в центрі Космача на шістьох сценах. Вони будуть розміщені колесом і на них виступатимуть фолкльорні колективи з усіх етнічних українських земель та з діяспори. У фестивалі братимуть участь і колективи з інших держав, які виконуватимуть свою національну музику, пісню, танець, але обов'язковим для них буде виконання одного твору з українського автентичного фолкльору. Одна сцена на горі Мончіль в Космачі буде повністю віддана молодіжним гуртам „Тартак“, „Гринджоли“, „Чорнобривці“ і закордонним виконавцям.

В рамках фестивалю проходитиме Третій міжнародний з'їзд писанкарів, в якому братимуть участь майстри з України, Франції, Великобританії, Німеччини, Польщі, Росії, США, Канади, Бразилії, Венесуели, Словаччини, Румунії, Австралії, Австрії, Італії та інших держав, відбуватиметься міжнародна наукова конференція „Писанка – символ України“, численні виставки писанок та майстеркляси з писанкарства.

На фестивалі буде широко представлена народна творчість майстрів з України і світу – вишивка, гончарство, лозоплетіння, писанкарство, дитяча іграшка, вироби з бісеру, різьба по дереву, різьба по кості, бондарство, народний костюм, малярство, музичні інструменти... Народні майстри обабіч центрального гостинця сидітимуть великим колом понад три кілометри. Плянуються виступи кобзарів, дударів, лірників, бандуристів та показовий виступ „Бойовий гопак“. Їх доповнять циганські ансамблі. Буде діяти школа традиційних українських танців, виступатимуть вуличні театри, відбуватимуться прогулянки на повітряних кулях, виступатимуть козаки – каскадери на конях.

До смаку всім припадуть і страви української народної кухні та гуцульські страви: бануж, кулеша з бринзою, бевка, мачінка, вареники, пиво з сирними кониками, пиво з печеними кишками, різні солодощі, яєчня із струсячих яєць, баранячі шашлики... В програмі фестивалю „Великдень у Космачі“ – різні народні розваги: їзда на конях, змагання на колодах, битва подушками, змагання лучників, конкурс на швидкісне поїдання вареників, перетягування канату товстими молодицями... і, звичайно, різні ігри для дітей.

Українців постійно переслідували, розстрілювали, катували, морили голодом, концтаборами Сибіру, Соловків, робили все можливе, аби нація деґрадувала, була знищена. Мета фестивалю етноеволюція „Великдень“ у Космачі“ – показати усьому світові, що українська нація живе, творить, думає. Що українське мистецтво відроджується, чарує, приваблює, збагачує всіх. В програмі фестивалю – великий нічний похід молоді із свічками на поле Космацької битви, який матиме гасло „Гордися, що ти Українець!“. І Панахида по всіх замордованих, зморених, знищених українцях.

Український мудрець Григорій Сковорода стверджував: „... Всяк мусить пізнати свій народ і в народі себе. Чи ти рус?.. Будь ним... Чи ти лях?.. Ляхом будь. Чи ти німець? Німечествуй. Француз? Французуй. Татарин? Татарствуй. Все добре на своєму місці в своєму образі, і все красно, що чисто, природно, що не є підробкою, неперемішано з чужим по роду...“. Таку ціль ставить перед собою міжнародний фестиваль етноеволюція „Великдень у Космачі“. Просимо учасників фестивалю і спонзорів та журналістів зголошуватися до організаторів фестивалю Валерія Гладунця (8-096-66-56-486), Наталки Лещенко (8-050-97-40-811), Дмитра Пожоджука (8-097-55-14-402).

Дмитро Пожоджук,
Космацький сільський голова,
голова Всеукраїнської
Координаційної Ради з вивчення і відродження писанкарства, Заслужений майстер народної творчости України

„Я серце...“

(Закінчення зі стор. 24)

дзвін“, „Дороги вчать життя“, „Якби я був гетьманом“, „Манлива радість чужини“, „Слід Божої матері“, „Мамо, весна над садом“ та інші. Близько десяти з них входять до шкільних програм та підручників, затверджених Міністерством освіти і науки України, їх ще й часто виконують на міжнародних конкурсах дитячої пісні.

Пісні Анатолія Житкевича цікаві за змістом, мелодійні, ритмічні, захоплюючі. Їх люблять співати діти і з задоволенням слухають дорослі. Вони прості і правдиві.

В Анатолія Житкевича вже готова до друку наступна збірка пісень „Дві стежини“, де мистець зібрав пісні про церкву і школу. Тому й така назва. Ось і слова першої з них:

В синім небі ключі журавлині,
Не летіли, а наче пливли.
Й пригадались мені ті стежини,
Що до церкви й до школи вели.
Стежини, мої дві стежини,
Що до церкви й до школи вели.

Хто бажав би набути ці, видані в прекрасному мистецькому оформленні, збірки пісень, може звернутися до автора на адресу: Anatoliy Zhytkevych, 500 Svarlett Rd, Apt. 909, Toronto, Ontario, M9P 2S1. Тел.: (416) 614-7176.

Коли стаття вже була готова до відіслання в редакцію, зателефонував відомий письменник з Тернополя Петро Сорока і повідомив, що Анатолія Житкевича прийнято до Національної спілки письменників України. Хай йому твориться від душі і серця!

Стефанія Гурко,
Торонто

Стефанія Христина Дібруен
Amawalk, NY

Олеся Атаманчук
Rockaway, NJ

Маріанна Заяць
New York, NY

Христина Марія Уздейчук
Vernon, CT

Баль Дебютанток СУМ

субота, 10-го лютого 2007 р.
Marriott Westchester - 670 White Plains Road
Tarrytown, New York

Грають
„Золота Булава" і „На Здоров'я"

Коктейл о годині 6:00 вечора

Презентація Дебютанток
о годині 7:00 вечора, опісля Бенкет

Баль від 9-ої вечораа до 2-ої ранку

За дальшими інформаціями
просимо звертатись на тел.:

(845) 647-7230

Юлія Добощак
Naugatuck, CT

Лариса Ніна Филевич
Cortlandt Manor, NY

Лариса Ґойдич
Mahwah, NJ

Юліяна Дарія Горбачевська
Yonkers, NY

Христя Терлецька
Yonkers, NY

Наталя Сурмачевська
Middle Village, NY

Татіяна Палилик
Ridgefield, CT

Христина Вікторія Мельник
Brooklyn, NY

Моніка Капітула
Clifton, NJ

Катерина Ляшин
Clifton, NJ

Надя Ленів
Glen Ridge, NJ

Адріяна Ліґресі
Glen Spey, NY

Заклик до всіх прихильників Союзівки!

ВИ НАМ ПОТРІБНІ!

Як можна стати членом нової Фундації Спадщини Союзівки?

„Було зрозумілим, що Союзівка займала важливе місце у спільноті і я хотів би бути її частиною"

– Росс Василенко, Юніон, Н.Дж.

Приєднуйтесь до нас зараз!
Зберігаймо Союзівку
та нашу українську спадщину!

Кожна велика організація залежить від постійної групи прихильників, які хочуть проявляти свою активність більше, ніж поодинокими відвідуваннями. Для Фундації Спадщини Союзівки такий спосіб сприяння є дуже важливим.

Буде багато рівнів членства, але в основі всього те, що членами будуть люди, які поділяють погляд на Союзівку, як на епіцентр українсько-американської спільноти, та бажають пробуджувати та зберігати свою культурну, освітню та історичну українсько-американську спадщину.
З 1952 року Союзівка була центром українсько-американської спільноти, місцем зустрічей для нащадків багатьох хвиль українських імігрантів, куди вони повертаються для того, щоб відчути свою багату культурну спадщину і познайомитися з іншими українськими американцями.
Сьогодні шляхом заснування „Фундації Спадщини Союзівки" українські американці та симпатики Союзівки об'єднують свої зусилля для збереження цієї культурної перлини.

Багато з цих нащадків відчули послаблення свого зв'язку з минулим, як в географічному, так і в культурному відношенні. „ Фундація Спадщини Союзівки" є ініціятивою для перевиховання як молодих, так і старших у спробі збереження гідної спадщини.

Членами організації можуть бути люди, яким подобається Союзівка настільки, що вони хочуть щось дати взамін – зробити особистий внесок в її виставки та програми для себе та для спільноти.
Ви можете бути впевненими, що Ваша членська допомога для „Фундації Спадщини Союзівки" на будь-якому рівні буде вагомим внеском.

<u>Варіянти членства (щорічний внесок) та переваги</u>

Індивідуальне	$100.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для студентів 17–23 р.	$ 40.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для тих, кому 65 р. і більше	$ 30.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Для сім'ї (діти до 16 років)	$150.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині.
Корпоративне	$ 500.00	(10 відс. знижка на 1 обслуговувану корпоративну вечірку в Центрі – щорічно).

Спеціяльні членські категорії:

Партнер	$300.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині та пам'ятна цеглина.
Спадщина	$500.00	(безкоштовний вхід, паркування та басейн) 5% знижка в сувенірному магазині; посаджене дерево з пам'ятною дошкою та постійним вшануванням в експозиції „Коло засновників Фундації".
„Legacy"	$1,000.00	(довічний безкоштовний вхід, паркування та басейн) та 5% знижка на всі послуги Союзівки, постійне вшанування в екзпозиції „Коло засновників Фундації".

Є інші способи пожертвувати гроші... Кожний подарований доляр цінується..., Фундація Білоуса недавно внесла пожертву $1,500 дол. на оновлення системи місцевого радіомовлення. Курінь Пласту „Хвилі" організовує збір коштів на нове обладнання для басейну. Старші члени УНС та Курінь Пласту „Спартанки" підтримують проєкт дитячого майданчика. Звертайтесь до Нестора Паславського зі своїми ідеями (845) 626-5641.

Членська форма

Ім'я і прізвище ____________________

Адреса ____________________

Місто ______________ **Штат** ______________

Поштовий індекс ____________________

Електронна пошта ____________________

Телефон ____________________

Вишліть форму та чек за адресою:
Soyuzivka Heritage Foundation, 2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany NJ 07054

Індивідуальне	**$ 100.00**
Для тих, кому 65 р. і більше	**$ 30.00**
Для студентів 17–23 р.	**$ 40.00**
Для сім'ї (діти до 16 р.)	**$ 150.00**
Партнер	**$ 300.00**
Спадщина	**$ 500.00**
„Legacy"	**$1,000.00**
Корпоративне	**$ 500.00**

Вишліть нам свою форму, щоб отримати точні інформації про переваги на вашій членській особистій виказці.

Дякуємо за Вашу підтримку!

ДЯКУЄМО!

Ваші гроші підуть на фінансування нових проєктів у 2007 році і створять сильну фінансову основу для Союзівки:

- Здвоєна система охолодження - огрівання для „Веселки"
- Додаткові нові матраци
- Нові штори для кімнат у Головному будинку

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Бердянськ: місцеві мінеральні води й цілющі грязі лікують всі хвороби

Компактне, гарне, середземноморське за духом місто. Тут є все найкраще, чим пишається Одеса. Хоч плян раннього Бердянська накреслили одеські архітектори, але забудовували його пізніше здебільшого італійці. Колись на берегах Меотійського озера (так звали Озів античні греки) жили скити. Дорогоцінні знахідки з Бердянського й рештки розкопаних в околицях міста курганів нині зберігаються в столиці, в Музеї історичних коштовностей України. Багато різних племен бачили приморські степи. Довше за інших (від XIII століття) тут мешкали ногайці, масово виселені царатом до Туреччини 1860 року. Проте жоден з кочових народів не захоплювався мореплавством.

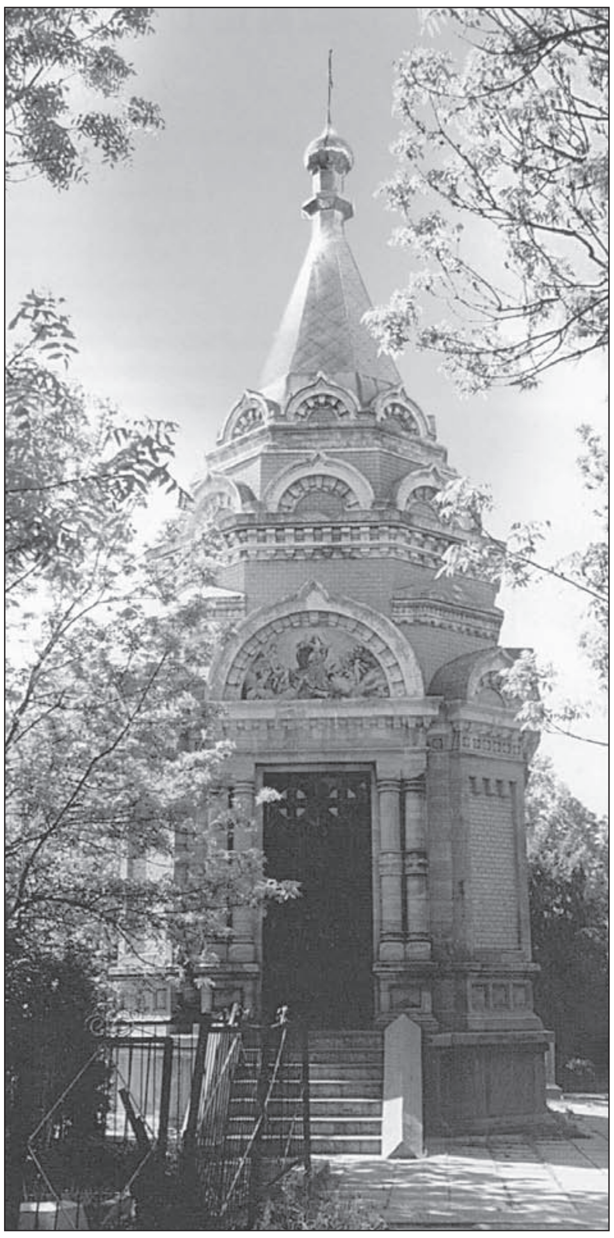
А сьогодні усі бердянські вулиці виводять до порту, начальником якого від 1876 року був контрадмірал П. Шмідт, батько славнозвісного лейтенанта. Тепер у їхньому двоповерховому будинку, поряд із затишним парком лейтенантового імені, – будинок-музей. Порт, побудований у 1827–30 роках на місці ногайського аулу Берди (за назвою 100-кілометрової річки, гірської у витоках і степової біля впадіння в лиман), мав різні назви – Кутур-Огли, Новоногайськ, доки 1841 року разом зі статусом повітового центру не отримав ім’я Бердянськ (протягом 1939–1958 років місто звалося Осипенко, за прізвищем сталінської героїні-льотчиці, що була родом зі сусіднього села). 31 травня 1855 року на Бердянському рейді з’явилася англо-французька ескадра – тривала Кримська війна. Після артилерійського бомбардування місто зазнало тяжких руйнувань, порт згорів ущент. Та закріпитися на березі десанту нападників не вдалося – їх скинули в море козаки заснованого отаманом Йосипом Гладким Озівського козацького війська, котре виконувало функції берегової охорони у 1832-65 роках... У 1876 році англієць Джон Грівз заснував у Бердянську найбільше в Европі підприємство сільськогосподарських машин. Мало є в Україні населених пунктів, де б так чудово зберігся комплекс архітектури початку XX ст. Будівлі тодішніх банків та торгово-фінансових бірж, консульств, приватних палаццо, касино, ілюзіонів, готелів демонструють заможність портового міста і відкритість його забудови строкатості европейських архітектурних стилів.

Тут народились визначний український митець-новатор Опанас Сластіон; шанований у світі мікробіолог, винахідник вакцини від холери й чуми, засновник бактеріологічного інституту в Бомбеї Володимир Хавкін; учень Рєпіна й набагатший художник Ісак Бродський.

Озівське море озумовлює ритм бердянського життя – тутешнім мешканцям притаманне гумористичне ставлення до реальности й щира приязнь. Вздовж парканів квітнуть чорнобривці й мальви, а дахи вкриті характерною левантинською черепицею, подібною до розколотих уздовж глечиків. У якомусь з тамтешніх дворів можна скуштувати бузи (ногайського пива з просяної муки) або молодого виноградного вина, котре звуть дивним словом – макайда. А от питна вода у Бердянську – привозна, з недалекого бабанівського джерела.

Бердянці пишаються чистими піщаними пляжами, численними базами відпочинку і специфічними курортами (місцеві мінеральні води й цілющі грязі лікують все). Знаменита Бердянська коса сягає на 17 кілометрів в море, дугою вигинаючись супроти напрямку обертання Землі – на захід. Дальня коса – вже заповідник з солоними заплавними озерами і стійкими чагарями солонцюватих ґрунтів, царство птахів і нерестовища цінних порід риби. До речі, рекордну білугу вагою 708 кілограмів виловили 1951 року неподалік тутешніх берегів.

Олександер Красюк
Фото: Видавництво „Дике поле“
З книги „Битий шлях“

Фамільний склеп-капличка негоціянта Константинова на Кобозевій горі в Бердянську

Московський Клондайк

Закінчення. Початок в ч. 3

Володимир Ткаченко

Зварник

У Миколи – нові кросівки, білі із сірим підйомом. І підошва закручена аж на верх нігтів. Такі можна було придбати тоді тільки „за бугром”. Москва на той час лежала ще в тіні. Не було такого масового наскоку на Москву. Найближчим закордоном, якого можна було досягти з баулами, затрамбованими всяким барахлом, переважно краденим, була Польща. Варшавський уряд спровадив футболістів куди інде з центрального стадіону, а натомість віддав круті схили спортивної споруди статусу найбільшого сприяння у торгівлі торбешникам зі сходу. Пліч-о-пліч свої товари пропонували українці, білоруси, прибалти. Разом з дешевим товаром Польща отримала таку ж дешеву та ще й до того дурну робочу силу. Особливо підсобників. У прикордонному Холмі ними можна було батальйони формувати й відсилати на Варшаву.

Випереджаючи нас на десять років, Польща вже тоді мала будівельні матеріяли европейської якости й технології їх застосування. Тому, попрацювавши кілька місяців у „панства“, ми з Миколою відчували себе неабиякими фахівцями. І глазуру клали, і таракоту, і базерію навчились бити, так, щоб гвіздків не видно було. А ще тинькували і муражили. Що воно таке – не розкажу. Тільки з однією метою – щоб ви його ніколи й не знали!

Так от, під осінь, мабуть, уже вересень був, гойдає Микола ногою у новій кросівці і каже мені:

– Збирайся. В Москву їдемо.

– Удвох?

– Ні, бригада – шість осіб. Я сказав, що ти зварник. У бригаді всі спеціялісти, тільки зварника немає.

– Ти що, здурів? А якщо доведеться трубу варити?

– Там видно буде. Головне, у бригаду потрапити.

– Коли їдемо?

– Завтра.

Мабуть, все таки це був серпень, а не вересень, бо квитків на поїзд не було. Але для нашого брата це не перепона. Хтось, десь, через когось... Чекаю біля вагона... Бачу – тягне Микола торби з якимись дядьками.

– Ну, – думаю, – буде мені зварник!

Раптом: „Привіт!”. Славко – друг мій, з яким ще в Кам’янці колись на машинобудівному заводі не одну пучку солі з’їли та не одну склянку чаю випили.

– То оце і є той зварник? – питають Миколу. – Ти його знаєш?

– А чого ж не знаю? – каже Славко. – Зварник він запеклий! Ох, уже, як зварить!... А шов, як покладе, то і собака не перескочить!

Я наїжачився, почухав потилицю. Та що там уже, зварник чи не зварник. Мовчи глуха – менше гріха!

Сатирики вважають, що пасажири усю дорогу неодмінно їдять. Їсти вони починають відразу, як зайшли в поїзд, і продовжують їсти, поки не зійдуть. Їдять навіть вночі. Пасажири-шабашники, на відміну від простих пасажирів, всю дорогу п’ють. Не воду, звичайно. Водою іноді запивають.

Ще поїзд не рушив, може висадять ще, а вони вже:

– Ось скраю, диви, вже й дістав! На зубрівці.

– Кухля хто брав?

– Почекай, у мене стаканчик розкладний.

– Та не витягуй ті катлети, пиріжок ось та й хватить. Нехай уже, як усядемось.

– Ну, за удачу!

– Будьмо!

– Поїхали!

Їдемо. Посадили нас без квитків. На голови. Ми зверху, на головах, нам байдуже. Тим, хто під нами – гірше. Але вони мовчать: „Нічого, нічого. В тісноті – не в кривді.“. Це „нічого” – поки в нас горілка є. А як є, то як же не пригостити сусіда? Він же он посунувся. Ще й курку на стіл виклав. Правда, вже без стегенець, але на шиї ще клапоть шкурки теліпається. А горілка чомусь швидко кудись дівається. Туди-сюди, та й немає. І сусід уже розлігся на всю довжинь свою довготелесу, і курку без стегенець куснями винесли в тамбур. Спіть, дядьку, а ми ще одну пляшечку дістанемо.

– Це що, олія?

– Та ні, це на горіхах.

– Давай, де оті твої катлети?

– А часнику накидала!

– Не пожаліла.

– Щоб цинги не було.

І отак усю ніч: випили, закусили, покурили.

Стоять двоє в тамбурі. Дим такий уже спресований, що його можна лопатою вигрібати. Але ще не добалакали. Вийняли ще по одній, прикурили. Перший меле щось, а про що і сам не второпає. А другий баньки вивалив і киває.

– Ходімо, ще в туалет зайдемо.

– Зайдемо!

І ось приходять, пробують вилізти на гору.

– Куди ти на мене...

– А, це ти? А не лазь босий!

Бабах!!!

Пляшка впала.

– Ви вмоститесь сьогодні, чи ні? Щас провідника гукну!

– Тш-ш-ш-ш! Спіть отамо, хто вас трогає. Гадость така!

– Хр-р-р!

Тук-тук! Так-так!

Тук-тук! Так-так!

Пу-у-у...

Пр-пр-пр...

Переїли...

З циклу „Московський Клондайк“ (часопис „Склянка часу“, Канів)

SELF RELIANCE (NJ) FEDERAL CREDIT UNION

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА САМОПОМІЧ" Н. ДЖ. КЛІФТОН-ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

повідомляє

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

В неділю, 25 лютого 2007 р., о год. 1-ій по пол.

в Українській Централі
240 Hope Ave., Passaic, NJ 07055

Дирекція

КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ В ПЕРТ АМБОЙ, Н.ДЖ.

запрошує на

ЗАБАВУ

до дня

СВ. ВАЛЕНТИНА

яка відбудеться

в суботу, 17 лютого 2007 р. о 7-ій год. вечора

У приміщенні шкільної авдиторії за адресою:
380 Meredith St., Perth Amboy, NJ 08861
Corner of Meredith & Jacques Streets

Грає гурт „Відлуння"

Вступ $25.00

Вечеря – буфет
У справі замовлень столів та квитків просимо телефонувати: (732) 826-0767 (секретар)

При вході квитки продаватись не будуть.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

універсальне джерело знань про Україну!

Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)

За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошевим переказом надсилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O.Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Мешканці Нью-Джерзі підлягають 6%-му податкові.

• РОЗШУКИ •

Михайло Іванович Паславський розшукує брата **МИКОЛУ ІВАНОВИЧА ПАСЛАВСЬКО-ГО,** нар. 1919 р. До Америки приїхав у 1943 р. Якщо хто-небудь знає про нього або він сам, прошу написати на адресу: Lydia Towarnycky, 1382 Mark Dr., Union, NJ 07083.

• РОЗШУКИ •

Попадич Люба Цимбал розшукує РОМАНА і МАРІЙКУ ПОПОВИЧІВ, які дітьми виїхали з батьком Михаїлом до Німеччини з Тернополя у 1944 р. У 1951 р. виїхали до США.
Тел.: (718) 274-4240

• ПРАЦЯ •

Шукаю працю по догляду за старшою особою.
Тел.: 1(518) 273-0929

• НА ПРОДАЖ •

Продаю дві крипти в мавзолеї у Вашінґтоні Д.К.
Тел.: 1 (954) 921-7917
Галина Гришко

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

**1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036**
(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE

BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Відправляємо і полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує аґентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словакії.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

19 West 21st Street, Linden, NJ 07036
Tel.: (908) 862-4747; (973) 763-8778
Fax: (908) 862-7474

ROXOLANA
International Trade, LTD
e-mail:roxolanaltd@roxolana.com
web:www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

** Додаткова оплата за доставу
Існують певні обмеження.*

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості европейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

В Україну: **ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ**

$100 - $8	$500 - $25	$900 - $45
$200 - $14	$600 - $30	$1000 - $50
$300 - $18	$700 - $35	$1500 - $75
$400 - $20	$800 - $40	$2000 - $100

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.
• Достава $10 за кожне замовлення

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний" з каталогу
вміст пакунку: борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., салямі – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.
Ціна $ 99 за 51 ф.

Додаткова оплата за доставу – $10 – Західня Україна; $15 – Східня Україна
Телефонуйте безкоштовно:
1-888-PAKUNOK (1-888-725-8665)

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn,Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
**129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568**

Відійшов вірний син України...

30 вересня, в Йонкерсі, Н. Й., відійшов у вічність св. п. друг Мирослав Климко. На чужині закінчив свій життєвий шлях борець за українську державу, за право українського народу вільно жити на власній українській землі.

Мирослав Климко-Ярема народився 8 квітня 1920 року в селі Гаї, Львівської области, де учителювали батьки. Патріотичне виховання одержав від батьків, а в гімназії познайомився з друзями зі старших кляс, які були вже членами Юнацтва ОУН, а деякі були вже членами ОУН. Мирослав Климко активно включився в працю ОУН.

У вересні 1939 року М. Климко почав студії на Львівській політехніці. У 1941 році один з членів ОУН повідомив Мирослава, що його НКВД має арештувати. Йому вдалося піти у підпілля. Потерпіли батьки, бо їх НКВД арештувало і вивезло в Сибір. У підпіллі друг Климко пройшов військовий вишкіл.

30 червня 1941 року, коли у Львові було проголошене створення Тимчасового державного правління, Мирослав Климко очолив чоту членів ОУН, які були у підпіллі. У липні 1941 року гестапо арештувало членів ОУН і серед них – Мирослава Климка. Завдяки втручанню Митрополита Андрея Шептицького він був звільнений з в'язниці, одначе, леґально не міг жити і пішов знову у підпілля.

В 1944 році на Лемківщині він був повітовим провідником ОУН до 1947 року, коли за наказом Головної команди УПА і Проводу ОУН на Лемківщині дістав наказ з призначеною йому групою членів ОУН перейти в Західню Европу. Був в таборі українських скитальців у Міттенвальді. В 1950 році приїхав до США, одружився. Виховали доню Оксану.

В Ню-Йорку Ярема включився у суспільно-громадське життя, став членом відділу ООЧСУ, був одним з ініціяторів організування Товариства вояків УПА і членом першої Головної управи, головою Відділу Товариства вояків УПА в Ню-Йорку, а опісля – в Йонкерсі. Після переїзду до Йонкерсу був і далі активним в громаді. Був довголітнім головою Відділу УККА в Йонкерсі, членом Головної управи Товариства вояків УПА, членом Головної управи СУМ, а в Йонкерсі – виховником осередку СУМ, секретарем Світового братства Вояків УПА, головою Капітули Золотого Хреста УПА. 29 років був головою Контрольної комісії у Федеральній кооперативі СУМ. М. Ярема відвідав Україну у 1992 році з дочкою Оксаною, де спільно з друзями у Києві та інших містах відзначили 50-ту річницю створення УПА.

Панахида відбулася 5 жовтня ц. р. в похоронному заведенні „Вгален-Бал". Відслужив її парох церкви св. Михаїла в Йонкерсі о. Филип Винар.

В похоронному заведенні стійку біля домовини держали члени Товариства вояків УПА та представники осередку СУМ в Йонкерсі. Прощали друга М. Климка пор. Лев Футала від Світового братства УПА, від Головної управи Товариства вояків УПА і від управи відділу УККА в Йонкерсі. Від Теренового проводу ОУН промовляв Дмитро Івасютин, від осередку СУМ в Йонкерсі – головний виховник д-р Орест Козіцький. 6 жовтня була відслужена Панахида у похоронному заведенні, де стійку тримали вояки УПА. Домовина була прикрита українським національним прапором, а Службу Божу служив о. Василь Кадило, який виголосив проповідь. На цвинтарі говорив від Головної управи Товариства вояків УПА друг Михайло Ковальчин-Бурий. Панахиду служив адміністратор цвинтаря о. Ярослав Костик. Присутні заспівали „Видиш, брате мій" і віддали останній салют, пригадавши слова американського генерала МекАртура, який у свій час сказав „Вояки не вмирають, вони відходять від нас".

Вічна пам'ять другові Мирославу Климку-Яремі!

Лев Футала-Лагідний

Похорон св. п. Мирослава Климка-Яреми

Ділимось із своїми членами та українською громадою сумною вісткою, що в понеділок, 22 січня 2007 р. відійшов у вічність

св. п.

проф. д-р МИКОЛА БОГАТЮК

Покійний був визначним вченим-дослідником і педагогом, професором економічних дисциплін Ле Мойн Каледжу в Сиракюз, Українського Вільного Університету в Мюнхені та інших високих шкіл в Україні, Західній Европі й США, членом наукових і громадських організацій, членом-основником та довголітнім секретарем Українського Академічного і Професійного Товариства ім. Міхновського та спів-редактором його видань.

Дружині Покійного, проф. Мотрі та їхнім дітям і внукам складаємо сердечні співчуття.

УПРАВА УАПТМ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ НА ВІЧНУ ВАТРУ нашого найдорожчого і улюбленого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і ПРАДІДА

св. п.

д-ра РОМАНА БАРАНОВСЬКОГО

були відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

- **в церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й.;**
- **в церкві св. Івана Хрестителя в Сейлем, Масс.**
- **в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.**

РОДИНА

Ділимося сумною і болючою вісткою, що 5 грудня 2006 р., на 90-му році життя, відійшов у вічність наш найдорожчий і ніколи незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДО

св. п.

ТЕОДОР ОСТРОВСЬКИЙ

У 1944-му році пішов до війська і тоді на фронт, де був поранений. Коли вийшов із шпиталя поїхав до Байройту, де проживав до 1948 р. Звідти переїхав до Англії. По 5-ти роках, 12 грудня 1952 р. приїхав до Америки, де проживав у Мангетені і працював в Об'єднаних Націях. В 1980 р. переїхав до Добз Фері, де жив до кінця свого життя.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	– АННУ
синів	– ОЛЕГА з дружиною ГАЛЕЮ
	– АНДРІЯ з дружиною ДЖЕНИФЕР
дочку	– ГАЛИНУ з мужем ІВАНОМ
внуків	– НИКОЛУ, МИХАЙЛА КРИСТОФОРА
	– ТИМІША та ВАСИЛЯ
внучку	– КЛЯРИСУ

та дальшу родину в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Лист до Ігоря

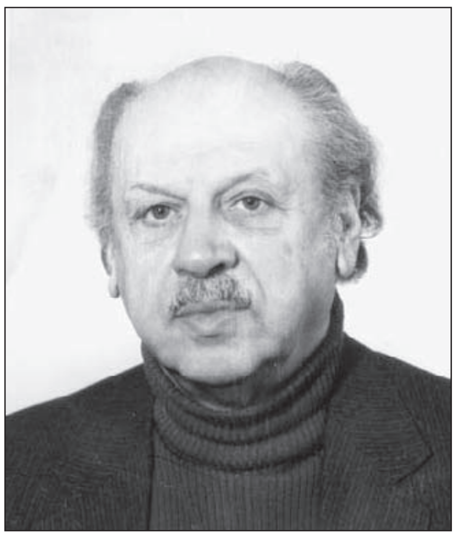
(в 40-ий день відходу у вічність д-ра Ігоря Соневицького)

Невже ж забракло в небі композитора-дириґента, щоб в Різдвяну ніч дириґувати небесними хорами? Чи Мати Божа покликала тебе, щоб послухати надхненну, тобою створену композицію „Під Твою милість", яка виконується в багатьох церквах в Україні?..

Пригадую, ти все любив дириґувати, ще в Академічній гімназії у Львові, шкільним хором, а ми всі чекали, коли підемо з колядою. Ти радо грав на концертах Вищого музичного інституту ім. Лисенка, і вже тоді писав свої перші композиції. На еміґрації у Віденському університеті ти студіював музикологію та продовжував студії в Мюнхені. А вже в Ню-Йорку я пам'ятаю твої виступи як акомпаніятора тенорові з Бруклінської Королівської опери М. Скалі-Сторицькому, або молодому Юркові Богачевському, який співав твої твори до слів І. Франка „Зів'яле листя". Тоді я подумала: Ігор закохався... Хто ж ця чарівна дівчина, якій завдячуємо такі мрійливі навіяні надземним щастям пісні?

Це напевно була та чудова Наталка Палідвор, яка ділила з тобою кожний день, кожну – від вінчання аж до твого відходу у засвіти. Ми всі, музиканти, вдячні твоїй дружині, що створила таку атмосферу вдома, та що спільно з тобою працювала довгі роки над словником українських композиторів в Україні і діяспорі, який вийшов англійською мовою.

Для нас, музикантів, важливим є те, що ти був співзасновником Українського Музичного Інституту в Америці, був членом дирекції УМІ в 1952 р., та президентом 1959–1964 роки, викладав фортепіяно і теоретичні предмети, зредаґував і видав другу пропам'ятну книгу з нагоди 10-річчя УМІ.

Св. п. Ігор Соневицький

Ми всі вдячні тобі, Ігоре, за це, бо УМІ розрісся по інших містах Америки і дав змогу українським дітям дістати фахову музичну освіту.

Дорогий Ігоре, ти багато зробив, створив, заснував концерти в „Ґражді" в Гантері, їздив в Україну, мав там авторські вечори, а тут, святкуючи 10 років тому своє 70-річчя чудовим концертом, де виконувався твій фортепіяновий концерт, запрошував всіх на своє 80-річчя.

Та видно, твоє серце втомилось, і ти від нас відійшов у кращий світ. Тож здорови там усіх музик, що працювали, творили, жили ідеєю нашого УМІ, і проси Всевишнього для нас сил до праці, для добра української молоді.

Таїса Богданська,
Ню-Йорк

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в середу, 24 січня 2007 р. після довгої і тяжкої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

СВ. П.

ВАСИЛЬ МОЧУЛА

нар. 6 травня 1925 р. в Чернихівцях, Галичина.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 26 січня 2007 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lakeview Memorial Home, 371 Lakeview Ave., Clifton, NJ. Відвідини від години 2-ої до 4-ої по пол. і від год. 7-ої до 9-ої веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 27 січня о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Миколая, 214 President St., Passaic, NJ, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – ЛЕСЯ
донька – МУСЯ ДЖЕЙКЕНС з чоловіком РИЧАРДОМ
сини – РОМАН з дружиною ВІРОЮ
– БОДАН з дружиною ЛІДОЮ
внуки – АДРІЯН і ТАНЯ ДЖЕЙКЕНС
– ДАНИЛО і ДІЯНА МОЧУЛИ
брат – МИХАЙЛО з дружиною ОЛЕЮ і дітьми МАРТОЮ і БОРИСОМ з родиною
похресниця – ТАНЯ МОЧУЛА
та ближча і дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого ЧОЛОВІКА, ТАТА І ДЗЯДЗЯ

СВ. П.

ІГОРЯ СОНЕВИЦЬКОГО

будуть відправлені СВЯТІ ЛІТУРГІЇ 31 січня 2007 р.

- **в церкві св. Юра, в Ню-Йорку, о год. 9:30 ранку;**
- **в церкві св. Покрови у Львові;**
- **в церкві свв. Ольги і Єлисавети у Львові;**
- **в катедрі Пресвятої Трійці в Дрогобичі;**
- **в каплиці Климентія Шептицького у Львові;**
- **в студійному домі оо. Василіян в Едмонтоні, Канада.**

Просимо про молитви за Покійного.

ПОДЯКА

Оцим складаю сердечну подяку рідним, приятелям, знайомим та учням Покійного за численну участь в похоронних відправах та за вислови співчуття особисто, писемно, телефонічно та електронно.

Особлива подяка преосвященим владикам Павлові та Василеві зі стемфордської епархії за листовні співчуття, теплі слова про Покійного та молитви.

Дякую Управі НТШ за надіслані співчуття.

Дякую о. Маріо Дацишинові за всі похоронні відправи та за зворушливі слова на Панахиді, в церкві та на тризні. Щира подяка хорові „Думка" за прегарний спів на Панахиді та Нусі Бачинській за відспівання молитви Покійного „Під Твою Милість". Сердечне спасибі за слова прощання на Панахиді та цвинтарі: Б. Кекішові від хору „Думка", А. Лозинському від Студії Мистецького Слова, С. Геврик від Центру Української Культури в Гантері, Б. Волянській від Українського Музичного Інституту, О. Пясецькому від гантерської громади, М. Галіву від Патріярхального Товариства та Т. Богданській від товаришів Академічної Ґімназії у Львові та УМІ. Дякую О. Чмиру, Т. Геврикові та Я. Кулиничеві за спогади про Покійного на тризні. Сердечна подяка Байройтцям та Гантерцям за участь в похоронних відправах. Дякую моїм подругам Стежинкам, що так чисельно приїхали попрощати шваґра Ігоря і так щиро огорнули мене теплотою і увагою.

Дякую за квіти від Студії Мистецького Слова, Управи Союзівки, родин Бодневич, Іваськів, Знаєнко, Івасівка.

Дякую похоронному заведенню Петра Яреми за професійну та совісну обслугу. Велика подяка всім, що замовили Літургії за Покійного: хор „Думка", А. Бачинська, С. О. Корнило, Д. Брочинська, Т. Шарко, М. Б. О. Ласовські, О. М. Цимбали, О. Н. Ласовські, Я. Ч. Ходак, С. П. Мисак, С. Семанишин, Ю. Х. Микитин, Р. О. Бузетта, Г. І. Одуляк, А. Ш. Сафіян, А. Яковів і М. Пенджола, Н. Клапіщак, Б. І. Качор, М. Сидорак, Б. Кекіш, М. Галів, Ш. Никифорук, І. Р. Савчин-Дол, Б. Д. Кекіш, А. Т. Ластовецькі, Р. А. Лозинські, І. А. Флис, І. Мороз, Х. Сапієнза, І. С. Сєрант. Л. А. Лопатинські, А. Хемич, Н. Більчинська, Ерко Палидович, Т. О. Зозуля, Я. Яблонський, М. Ю. Штогрин, М. Х. Ґбур, О. Ґной, Л. Микитин і Н. Воронка, А. Яблонська, С. Назаркевич, Е. Панчак, Т. Р. Одуляк, Л. Ді Модіка, Дж. Дж. Діяз, М. Хемич. О. Захарій, М. Абрамюк, Х. Х. Іваник, О. Ганкевич, І. Куцки, І. Магоні, родина Сусь, Макар, Боднєвич, Стецько, Ганич, Томсон, Палидович, Ковальчук, Оприско, Пузик, Струтинські, Метрінґа.

Замість квітів на могилу св. п. Ігоря Соневицького зложили пожертви

НА ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ГАНТЕРІ:

по $250 – Марта Зєлик, Д.О. Темницькі; А. і Я. Лешко – $200; С. Т. Геврик – $150; по $100 – Х. Соневицька, Л. О. Пясецькі, Т. В. Кейс. З. П. Воронка, І. Х. Касанова, О. Кобзяр, І. Р. Савчин-Дол, Т. Бень, Н. Б. Білаш, О. О. Кузишин, Я. О. Сидорак, С. Шеремета-Бровар. Х.Х. Іваник, С. Зєлик, Х. Бонакорса, М. А. З. Гельбіґ; К. Т. Ференцевич – $65; Р. Геврик – $60; по $50 – Б. О. Кузишин, Я. Ч. Ходак, Г. Чумаченко, І.Л. Захарків, Д. Самотулка, О. Волчук, Х. Карпевич, К. Драґан, Б. Титла, Н. І. Коропецькі, О. Лобачевська, Н. Титла, О. Н. Савчук, Х. Ринасевич, Т. Льорх, Є. Поритко, Е. Палидович, Н. С. Шміґель, О. Геврик, Б.Л. Куропась, В. К. Купчинські, Е. Кріль, І. Келебай, Л. Микитин-Н. Воронка, І. Л. Вербицькі, О. Д. Мурій, Я. Стасюк, Н . Клапіщак, Л. Б. Альбазатті, М.Т. Ганкевич; по $40 – Л. С. Балоґ, Х. Ю. Ференцевич; по $25 – Д. О. Юрчук, М. Л. Чолган, Х. Я. Козак, А. С. Титла, Л. А. Бідяк, О. Захарій, Н. Гафткович, Д. Костів; С. Король – $20.

НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ:

по $ 500 – Х. Соневицька, Л. Л. Зєлик; Л. Храплива-Щур – $200; по $100 – Т. Сохан, Б. Михайлів, Ю. Клюфас, В. А. Рак, І. М. Зєлик, Н. Сохан, О. Данко, О. Ганкевич, Б. Винар, О. М. Коропецькі, В. Курило, Є. Є. Івашків, О. І. Ісаїв, В. Я. Криштальські, Б. В. Слиж, С. Р. Андрушків, Б. Б. Худьо; Р. І. Гайда – $75; по $50 – Т. Богданська, Р. Ратич, Б. Титла, Дз. Б. Захарчук, Л.Т. Крупа, В. Левицька, О. Іваськів, О. Шевчук, Л. Б. Гайдучок, Х. Певна, О. Городецька, Р. Слиж, Л. Я. Федун; по $25 – Д. А. Дойл, Б. Ґоль, Р. Гарасимович, Х. Бодневич; О. Цегельська – $20.

Всім жертводавцям глибока подяка.
Хай добрий Господь благословить Вас.

Дружина Наталка з родиною.

....

Родина жертвує $500 на ЦУК і $500 на УКУ.

Ділимося болючою вісткою, що в неділю, 31 грудня 2006 р. у ранніх годинах відійшов у вічність наш дорогий
МУЖ І БАТЬКО

С. П.

ІВАН РОМАНИШИН

годинникар і ювілір

урodж. 20 січня 1923 р. в Стежниці біля Балигорода, Лемківщина.

Іван Романишин був дуже працьовитий чоловік ціле своє життя. У Львові закінчив промислову технічну школу й годинникарську ювілірну практику.

На еміґрації продовжував своє знання в Німеччині, Англії, а приїхавши до Америки в 1951 р. працював у годинникаря протягом 10 місяців. В 1952 році відчинив своє підприємство в містечку Трой, Н.Й під назвою „Romanation Jewelers Store".

Покійний був лагідної, сумлінної і чесної вдачі, та цим приєднував собі скоро з успіхом клієнтів. Також мав здібності в пошуках цінних каменів і шляфірував їх для різних уздоб.

В 1988 р. з нагоди 1000-ліття Хрещення Руси-України зробив золоте яйце (писанку) прикрашену з багато дорогими каменями і зі слоневої кости в золоті умістив мініятюрні два храми св. Софії в Києві та св. Юра у Львові.

Іван Романишин крім свого бизнесу був активний у громаді Вотервліту, майже в усіх організаціях. Був членом і в певному часі головою Українського Горожанського Клюбу, членом і головою УККА Відділ Вотервліт, головою Оборони Лемківщини Олбанської Округи, належав до Братства св. Миколая.

Також як знавця самоцвітів (дорогоцінні камені) його обрали президентом Столичного клюбу Мінералогів в Олбані, штат Ню-Йорк. Був членом „The Rip Van Winkle Branch of American Watch and Clock Collectors Association".

Покійний вийшов на емеритуру в 1988 р. За його добру опінію підприємство дальше існує під назвою, яку він започаткував. Будучи вже на пенсії в 1996 р. видав „Самоцвіти" (дорогоцінні камені) гарну поучаючу книжку.

Покійний любив свій фах з посвятою, а також свою рідну землю, де Його серце і туга линули в рідні Карпати.

Похорон відбувся 3 січня 2007 р. Тіло спочило біля першої дружини на парафіяльному цвинтарі св . о. Миколая. По запечатанню домовини друзі заспівали улюблену пісню Покійного „Де сині гори Карпаати", котру Він так любив і часто з покійним Дмитром Куликом співали.

В 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. о. Миколая у Вотервліті, Н.Й.
10-го лютого 2007 р.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – АННА
син – ЮРІЙ
дочка – АНГЕЛИНА ҐАЛУСКІ з мужем АЛЕН
шваґерки – МАРІЯ ФІЛЬ з мужем ІВАНОМ і сином
– СТЕФАНІЯ ШЕВЧИК з дітьми
– ЕВГЕНІЯ МАНДЗЕЛЯН з мужем СЕМЕНОМ та з родиною в Польщі
кілька племінників і племінниць з родинами в Америці й Україні.

Просимо про молитви за упокій душі Покійного.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 січня 2007 р. відійшла у вічність по довгій недузі у Кергонксоні, Н.Й.

СВ. П.

МАРІЙКА ЗУБРИЦЬКА

вдова по св. п. Ігореві, теща св. п. Ларяна Янґ.

Св. п. Марійка народилася в Галичині, Україна, вивчала фармакологію в Німеччині, у США проживала в Менгетені, Квінсі, Н.Й., Ватербери Конн. та Кергонксоні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 10 лютого 2007 р. на українському католицькому цвинтарі св. Тройці у Кергонксоні, Н.Й.

Залишились у глибокому смутку:

донька – ХРИЗАНТА „ДАРЦЯ" ЯНҐ-ЛЕК з мужем ПЕТРОМ
внучки – МЕЛАНІЯ ЯНҐ
– ІЛЕНА ЛЕК

Вічна Їй пам'ять!

Ділимось сумною вісткою, що з волі Всевишнього, по дуже короткій недузі, упокоїлася дня 13-го січня 2007 р., заосмотрена Святими Тайнами наша дорога
МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ та СЕСТРА

UNWLA

СВ. П.

ДОМІЦЕЛЯ ЗАВАДІВСЬКА

з дому ІВАСЬКІВ

Довголітня членка 49 Відділу Союзу Українок Америки у місті Бафало, Н.Й.

Нар. 20-го січня 1907 р. в селі Золота Слобода, Бережанського району. На вічний спочинок поховано у гробі біля мужа Михайла і мами Софії після похоронних відправ у церкві св. Миколая дня 16-го січня 2007 р.

Жалем пригноблені:

син – ДАНИЛО з дружиною ДАРІЄЮ та їхніми дітьми і внуками
дочка – СОФІЯ ГОЛОВАТА з мужем ЛЮБОМИРОМ та їхніми дітьми і внуками
сестра – МИРОСЛАВА РАЙЦА з родиною
ближча та дальша родина.

Вічна Їй пам'ять!

У смутку повідомляємо друзів, знайомих і українську громаду, що 1 січня 2007 р. відійшов у Божу вічність наш
ТАТО, МУЖ, ТЕСТЬ і ДІДУСЬ

СВ. П.

ІВАН БОХЕНСЬКИЙ

нар. 6 червня 1912 р. у Збаражі, Тернопільської обл., Україна.

Іван був наймолодшим з шести дітей, був учителем в Бережанах і Тернополі, захоплювався мистецтвом і любив спорт. Покійний разом із своєю св. п. дружиною Ярославою Трипалюк Бохенською та донькою виеміґрували до Америки у 1949 році і замешкали у Дітройті, Миш., де народилася друга донька.

Покійний був активним в українській громаді. Завдяки любові до музики і танцю став керівником танцювального гурту Авраменка в Гамтрамку, Миш. Також очолював молодіжні команди копаного м'яча у Фініксі, Аріз.

Після смерти дружини вдруге одружився з Юлією з якою багато подорожував .

Тіло Його спочине в родинній могилі на цвинтарі у Бережанах, Тернопільської обл., Україна.

Залишилися у смутку:

дружина – ЮЛІЯ з дому КОЗУБ, Torrance, CA
дочки – ХРИСТИНА БОХЕНСЬКА, West Los Angeles, CA
– А. МАРТА БОХЕНСЬКА-ФУТАЛА з мужем БОГДАНОМ та донькою АДРІЯНОЮ СЛАВОЮ, Santa Monica, CA
та ближча і дальша родина в США і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

св. п. ІРЕНИ ФЕРЕНЦЕВИЧ

буде відправлена

Заупокійна св. Літургія

в українській католицькій церкві св. Миколая,
60 Holdsworth Court, Passaic, New Jersey

Четвер, 1 лютого 2007 р., година 7-ма ранку

Вічна пам'ять Покійній!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець
забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039)
Fax: (973) 292-0900

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець
забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець
забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane **tel./ fax: (908) 782-5451**
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@patmedia.net

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599

NEW VHS and DVD

7804 – Сину, ангел мій. Пісні для матері.
7807 – Святкуємо Різдво 2006 по нашому VHS+DVD
7808 – Волинські забави і весільні звичаї VHS+DVD
7778 – Різдвяні оповідання – зимові візерунки VHS
7811 – Роксоляна VHS Vol. No. (1)

Ціна 20.00 дол. кожне + 5 дол. пересилка

Український ресторан „ЛІДІЯ"
Свіжі домашні страви. Прийняття, хрестини і весілля до 35 осіб. Гарна українська музика. 239 Parker Ave. Clifton, NJ. Середа, четвер, неділя 1 – 7 веч. П'ятниця, субота 1 – 11 веч. Безплатне паркування.
Тел.: (973) 546-6000.

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Понад 30,000 читачів дивиться наші реклями.
РЕКЛЯМУЙТЕСЯ!

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ
DNIPRO CO.
•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хв. розмови за 5 дол.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

Y. Kochubey DES, NH, Ph.D
Board Certified
ПСИХОСУГЕСТОЛОГІЯ
* Наркоманія
* Алкоголізм
Тяжкі депресії
Хвороби печінки
Відновлення після хемотерапії
*** за щирим бажанням хворого – 100% ҐАРАНТІЯ**
Tel.: (845) 887-6039, (845) 583-7515 • Fax: (845) 887-4381 (Реєстрація 12 – 7 веч.)
Monticello, NY

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА
FAST GUARANTEED DELIVERY
Export **Import Ltd.**

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: karpatycanada@yahoo.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!